

MUHTELİF KİMYASAL ÜRÜNLER

Fasıl Notları.

1.- Aşağıda yazılı olanlar bu Fasla dahil değildir:

- (a) Aşağıda yazılı olanlar hariç olmak üzere, kimyasal olarak belirli yapıda olan izole edilmiş element ve bileşikler:
 - (1) Suni grafit (38.01 pozisyonu);
 - (2) 38.08 pozisyonunda belirtilen şekillerde hazır hale getirilmiş olan haşarat öldürücü, kemirgen öldürücü, zararlı mantarları ve yabancı otları yok edici, çimlenmeyi önleyici maddeler ve bitkilerin yetişmesini düzenleyici, dezenfekte edici ve benzeri ürünler;
 - (3) Yangın söndürme cihazları için kullanılan veya yangın söndürme bombalarına konulmuş olan söndürücü maddeler (38.13 pozisyonu);

(4) Aşağıdaki (2) nolu notta belirtilen sertifikalı referans maddeleri;

- (5) Aşağıdaki 3(a) veya 3(c) nolu notlarında belirtilen ürünler;
- (b) Kimyasal maddelerin, gıda maddeleri veya besleyici değerdeki diğer maddelerle olan, insan gıdalarının hazırlanmasında kullanılacak türdeki, karışımları (genellikle 21.06 pozisyonu);
- (c) 24.04 pozisyonundaki ürünler;
- (d) Metal, arsenik veya bunların karışımlarını içeren ve 26. Fasıl 3(a) veya 3(b) nolu notlarındaki koşullara uyan (kanalizasyon çamurları dışındaki çamurları da içeren) cüruf, kül ve artıklar (26.20 pozisyonu);**
- (e) İlaçlar (30.03 veya 30.04 pozisyonları); veya**
- (f) Adi metallerin çıkartılması veya adi metallerin kimyasal bileşiklerinin yapımında kullanılan türdeki kullanılmış katalizör (26.20 pozisyonu), veya kıymetli metallerin elde edilmesinde kullanılan kullanılmış katalizörler (71.12 pozisyonu) metal ya da metal alaşımlarından örneğin, çok ince hale getirilmiş toz veya gaz mensucat şeklindeki katalizörler (XIV. ya da XV. Bölüm).**

2.- (A) 38.22 pozisyonunun uygulanmasında “sertifikalı referans maddeler, onaylanmış özelliklerin değerlerini, bu değerlerin belirlenmesi için kullanılan yöntemleri ve her değerle ilgili kesinlik derecesini gösteren bir sertifikanın eşlik ettiği ve tahlil, ölçme veya referans amaçlarına uygun olan “standart (referans) maddeler” anlamına gelir.

(B) “Sertifikalı referans maddeler”in sınıflandırılmasında 38.22 pozisyonu, 28 ve 29 uncu Fasılarda yer alan ürünler hariç, Tarife cetvelindeki diğer tüm pozisyonlara göre öncelik alır.

3.- 38.24 pozisyonu, Tarife Cetvelinin başka herhangi pozisyonunda

sınıflandırılmayan aşağıda yazılı malları da kapsar:

- (a) Magnezyum oksidin veya alkali veya toprak alkali metallerin halojenürlerinden meydana gelip her birinin ağırlığı 2,5 gramdan az olmayan kültür kristalleri (optik elemanlar hariç);
- (b) Füzel yağları; Dippel yağı;
- (c) Perakende satılacak şekilde ambalajlanmış mürekkep lekesi çıkarıcılar;
- (d) Perakende satılacak şekilde ambalajlanmış stensil düzelticiler, diğer düzeltme sıvıları ve düzeltme

şeritleri (96.12 pozisyonunda yer alanlar hariç) ; ve

- (e) Seramik fırınlarının ısısını kontrole yarayan eriyen göstergeler (Seger konileri gibi).

4.- Tarifenin neresinde geçerse geçsin “şehir atıkları”; evlerden, otellerden, lokantalardan, hastanelerden, dükkanlardan, ofislerden vs. toplanan atıklar, yol ve kaldırım süprüntüleri, inşaat ve yıkım atıkları anlamına gelir. Şehir atıkları genellikle plastik, kauçuk, ahşap, kağıt, tekstil maddeleri, cam, metal, gıda maddeleri, kırılmış mobilyalar ve diğer hasar görmüş veya ıskartaya çıkmış maddeler gibi çok çeşitli materyalleri kapsar. Bununla birlikte, “şehir atıkları”:

- (a) Atıklardan ayrılan ve Tarife Cetvelinde kendi uygun pozisyonlarında sınıflandırılan plastik, kauçuk, ahşap, kağıt, tekstil, cam veya metal atıkları, elektrikli ve elektronik atıklar ve hurdalar (kullanılmış piller dahil) gibi tek madde ve eşyaları;
- (b) Sanayi atıkları;
- (c) 30.Fasıl 4 (k) nolu notunda tanımlandığı şekilde eczacılık atıklarını veya
- (d) Aşağıdaki 6 (a) nolu notta tanımlandığı şekilde klinik atıklarını kapsamaz.

5. 38.25 pozisyonunun uygulanmasında “kanalizasyon çamuru”, şehir atıklarını arıtma tesislerinden elde edilen çamur anlamına gelir ve ön arıtma, kalbur döküntüleri ve stabilize edilmemiş çamurları kapsar. Gübre olarak kullanılmaya uygun olduğu zaman, stabilize çamur hariç utulur. (31. Fasıl)

6. 38.25 pozisyonu anlamında, “diğer atıklar” tabiri:

- a) Çoğu kez patojenler ve eczacılık maddeleri içeren ve özel yok etme işlemleri gerektiren, tıbbi araştırma, teşhis, tedavi veya diğer tıbbi, cerrahi, diş hekimliği veya veterinerlikle ilgili işlemlerden ortaya çıkan kirlenmiş klinik atıkları; (örneğin, kirli elbiseler, kullanılmış eldivenler ve şırıngalar)
- b) Atık organik çözücüler;
- c) Metal temizleyici sıvıların, hidrolik sıvılarının, fren sıvılarının ve antifriz sıvılarının atıklarını ve
- d) Kimya sanayii ve buna bağlı sanayilerin atıklarını kapsar.

Ancak, “diğer atıklar” tabiri esasen petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları (27.10 pozisyonu) içeren atıkları kapsamaz.

7. 38.26 pozisyonunun uygulanmasında “biodizel” ibaresi kullanılmış olsun olmasın hayvansal, bitkisel veya mikrobiyal katı ve sıvı yağlardan elde edilmiş, yakıt olarak kullanılan yağ asitlerinin mono alkil esterleri anlamındadır.

Alt pozisyon notları:

1. 3808.52 ve 3808.59 alt pozisyonları, yalnızca aşağıdaki maddelerden bir veya daha fazlasını içeren ve 38.08 pozisyonuna dahil olan ürünleri kapsar: alachlor (ISO); aldicarb (ISO); aldrin (ISO); azinphos-methyl (ISO); binapacryl (ISO); camphechlor (ISO) (toxaphene); captafol (ISO); carbofuran (ISO); chlordane (ISO); chlordimeform (ISO); chlorobenzilate (ISO); DDT (ISO) (clofenotane (INN), 1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl)ethane); dieldrin (ISO, INN); 4,6-dinitro-o-cresol (DNOC (ISO)) veya tuzları; dinoseb (ISO), tuzları veya esterleri; endosulfan (ISO); ethylene dibromide (ISO) (1,2-dibromoethane); ethylene dichloride (ISO) (1,2-dichloroethane); fluoroacetamide (ISO); heptachlor (ISO); hexachlorobenzene (ISO); 1,2,3,4,5,6-hexachlorocyclohexane (HCH (ISO)), including lindane (ISO, INN); civa bileşikleri; methamidophos (ISO); monocrotophos (ISO); oxirane (ethylene oxide); parathion (ISO); parathion-methyl (ISO) (methyl-parathion); pentachlorophenol (ISO), its salts or its esters; perfluorooctane sulphonic acid ve tuzu; perfluorooctane sulphonamides; perfluorooctane sulphonyl fluoride; phosphamidon (ISO); 2,4,5-T (ISO) (2,4,5-trichlorophenoxyacetic acid) tuzları veya esterleri; tributyltin bileşikleri; trichlorfon (ISO).

3808.59 alt pozisyonu; benomyl (ISO), carbofuran(ISO) ve thiam (ISO) karışımını içeren toz pudra formülasyonlarını da kapsar.

2. 3808.61 ila 3808.69 alt pozisyonları; alphacypermethrin (ISO), bendiocarb (ISO), bifenthrin (ISO), chlorfenapyr (ISO), cyfluthrin (ISO), deltamethrin (INN, ISO), etofenprox (INN), fenitrothion (ISO), lambda-cyhalothrin (ISO), malathion (ISO), pirimiphos-methyl (ISO) veya propoxur (ISO) dahil olmak üzere yalnızca 38.08 pozisyonunun ürünlerini kapsar.

3. 3824.81 ila 3824.89 alt pozisyonları yalnızca; oxirane (ethylene oxide), polybrominated biphenyls (PBBs), polychlorinated biphenyls (PCBs), polychlorinated terphenyls (PCTs), tris(2,3-dibromopropyl) phosphate, aldrin (ISO), camphechlor (ISO) (toxaphene), chlordane (ISO), chlordecone (ISO), DDT (ISO) (clofenotane (INN), 1,1,1-trichloro-2,2-bis(pchlorophenyl) ethane), dieldrin (ISO, INN), endosulfan (ISO), endrin (ISO), heptachlor (ISO), mirex (ISO), 1,2,3,4,5,6-hexachlorocyclohexane (HCH (ISO)), lindane dahil (ISO, INN), pentachlorobenzene (ISO), hexachlorobenzene (ISO), perfluorooctane sulphonic asit, tuzları, perfluorooctane sulphonamides, perfluorooctane sulphonyl fluoride veya tetra-, penta-, hexa-, hepta- veya octabromodiphenyl eterleri, kısa zincirli klorlanmış parafinler maddelerinden bir veya daha fazlasını içeren karışımları ve müstahzarları kapsar.

Kısa zincirli klorlu parafinler $C_xH_{(2x-y+2)}Cl_y$, ($x=10 - 13$ ve $y= 1 - 13$) moleküler formüle sahip ağırlık itibarıyla klorlama derecesi %48'den fazla olan bileşik karışımlarıdır.

4. 3825.41 ve 3825.49 alt pozisyonları anlamında “atık organik çözücüler”, çözücülerin geri kazanılması için düşünülmüş olsun veya olmasın, esasen, temel ürünler olarak daha ileri bir kullanıma uygun olmayan organik çözücüler içeren atıklardır.

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu Fası, çok sayıda kimyasal maddeleri ve bu maddelere bağlı diğer ürünleri kapsar.

Kimyasal olarak belirli bir yapıdaki izole halde bulunan elementler ve bileşikler bu Fası **haricinde kalmaktadır** (genellikle **28** veya **29 ncu Fasılarda** sınıflandırılmışlardır).

Bununla beraber aşağıda yazılı olanlar bu Fasıla dahildir:

- (1) Suni grafit (38.01 pozisyonu).
- (2) 38.08 pozisyonunda tanımlandığı gibi hazırlanmış haşarat öldürücü, kemirici hayvanlara karşı koruyucu, zararlı mantarları ve bitkileri yok edici, sürgünleri önleyici ürünler ve bitkilerin büyümesini düzenleyici, dezenfekte ediciler ve benzeri ürünler.
- (3) Yangın söndürme cihazları için kullanılan veya yangın söndürme bombalarına konulmuş olan söndürücü maddeler (38.13 pozisyonu).
- (4) Magnezyum oksidin veya alkali veya toprak alkali metallerin halojenürlerinden meydana gelip her birinin ağırlığı 2,5 gramdan az olmayan kültür kristalleri (optik elemanlar hariç) (38.24 pozisyonu);
- (5) Perakende satılacak şekilde ambalajlanmış mürekkep lekesi çıkarıcılar (38.24 pozisyonu).

Fasılın 1 (b) notunu anlamında, ²gıda maddeleri ve besleyici değeri olan diğer maddeler² ifadesi başlıca I ila IV. Bölümlerde yer alan yenilebilir ürünleri kapsar.

Ayrıca ²gıda maddeleri ve besleyici değeri olan diğer maddeler² ifadesi, 28. Fasıldaki gıda müstahzarlarında mineral yardımcı maddeler olarak kullanılan maddeleri, 29.05 pozisyonunda yer alan şeker alkollerini, 29.22 pozisyonunda yer alan esansiyel aminoasitleri, 29.23 pozisyonunda yer alan lesitini, 29.36 pozisyonunda yer alan provitaminleri ve vitaminleri, 29.40 pozisyonunda yer alan şekerleri, 30.02 pozisyonunda yer alan gıda müstahzarlarında kullanılan hayvansal kan fraksiyonlarını, 35.01 pozisyonunda yer alan kazein ve kazeinatları, 35.02 pozisyonunda yer alan albüminleri, 35.03 pozisyonunda yer alan yenilebilen jelatini, 35.04 pozisyonundaki yenilebilen protein maddelerini, 35.05 pozisyonundaki dekstrin ve yenilebilen diğer değiştirilmiş nişastayı, 38.24 pozisyonundaki sortibölü, 39. Fasılda yer alan yenilebilen ürünlerini (39.13 pozisyonundaki amilopektin ve amiloz gibi) içine alır. Şurası kayda değer ki, bu liste sadece gösterici niteliktedir, detaylı olarak ele alınmamalıdır.

1 (b)nolu Notun uygulanmasıyla ²Gıda maddeleri ve besleyici değeri olan diğer maddelerin² bir karışımda önemsiz oranda bulunması bu karışımı 38. Fasıldan hariç bırakmaya yeterli değildir. Gıda katkı maddeleri veya imalat destekleri gibi kimyasal ürün olarak esas fonksiyonlarına göre son derece önemsiz besin değeri içeren maddeler, bu not anlamında “besin değeri bulunan gıda maddeleri veya gıda temeli” sayılmazlar. 1(b) nolu not gereğince 38. Fasılın dışında kalan karışımlar insan gıdalarının hazırlanmasında kullanılan türde olan ve besleyici nitelikleri ile değerlendirilen karışımlardır

38.01 - SUNİ GRAFİT; KOLLOİDAL VEYA YARI - KOLLOİDAL GRAFİT; ESASI HAMUR, BLOK, LEVHA VEYA DİĞER YARI – MAMUL HALDE GRAFİT VEYA DİĞER KARBON OLAN MÜSTAHAZARLAR.

3801.10 - Suni grafit

3801.20 - Kolloidal veya yarı - kolloidal grafit

3801.30 - Elektrotlar için karbonlu hamurlar ve fırınların izolasyonunda kullanılan benzeri hamurlar

3801.90 - Diğerleri

- (1) **Suni grafit** (elektro-grafit) bir karbon çeşidi olup, genellikle son derece ince öğütülmüş kok (normalde petrol koku, fakat bazen antrasit koku, karni koku, zift koku vb.) ile karbonlu bağlayıcılardan meydana gelen karışımın, bir elektrik fırınında kâfi derecede yüksek bir sıcaklıkta (2500-3200 °C) karışımındaki maddelerin (örneğin; silikon veya demir oksit) katalizör etkisiyle "grafitasyonu" oluşturmak için ısıtılması ile elde edilir. Bu karışım, önce, basınç altında çekilmek veya kalıba dökülmek suretiyle kare veya dairesel kesitli "yeşil" bloklar haline getirilir. Bu bloklar ya önceden yaklaşık 1000 °C' ye kadar pişirildikten sonra veya doğrudan doğruya grafitasyon işlemine tabi tutulabilirler.

Bu şekilde elde edilen ürün, yaklaşık 1,5 ilâ 1,6 özgül ağırlıkta ve mikrokristalli homojen bir yapıya sahip bulunmaktadır. X-ışını ile yapılan muayene ile bunun grafit olduğu tespit edilmektedir. Kimyasal analiz, bunun grafit olduğunu teyit eder (grafitik asit çöktürülmesi).

Suni grafitin bilinen cinslerine ilâveten aşağıda yazılı olanlar da bu pozisyona dahildir:

- (a) **Nükleer cinsteki suni grafit**, bu özel şekilde hazırlanmış bir suni grafit cinsi olup milyonda bir veya daha az oranda bor maddesini içermekte ve toplam termik nötron emme mikroskopik çapı atom başına 5 milibarn veya daha az bulunmaktadır. Bu cins grafit, çok az kül (milyonda 20 kısımdan fazla olmayan) bırakır ve nükleer reaktörlerde moderatör veya reflektör olarak kullanılır.
- (b) **Emdirilmiş veya su geçirmez hale getirilmiş suni grafit**, bu tür suni grafit, özgül ağırlığını veya gazlara karşı geçirgenliği artırılmak amacıyla önce vakum altında katran veya reçineler veya şeker solüsyonları veya diğer organik ürünler emdirilerek ve bu katkı maddelerinin karbonlu kalıntılarını grafitleşinceye kadar pişirilmesi suretiyle elde edilmektedir.

Emdirme işlemi, daha yüksek derecede bir özgül ağırlık (1,9 veya daha fazla) veya daha yüksek derecede geçirgenlik elde etmek amacıyla birkaç defa tekrar edilebilir. Bu suretle emdirilmiş suni grafit nükleer derecede olabilir.

Bu pozisyonda yer alan suni grafit, genellikle toz, pul, blok, levha, ince ve kalın çubuk, vb. halinde olur. Blok ve levha halinde olanlar kesildikten ve çok iyi bir finisaj işlemine (toleranslarını azaltmak ve uygun bir yüzey elde etmek için) tabi tutulduktan sonra, nükleer reaktörlere ait aksam veya parçalarının imalinde veya 85.45 pozisyonunda yer alan elektrik işlerinde kullanılan fırçalar ve diğer kömür eşya imalinde kullanılır.

Bu pozisyon, sadece suni grafitin yeniden elde edilmesinde kullanılmaya uygun olan döküntü ve

hurdaları da içine alır.

Bu pozisyon aşağıda yazılı olanları **kapsamaz**:

- (a) Tabii grafit (**25.04 pozisyonu**).
- (b) Bazen yanlışlıkla "suni grafit" denilen karni kömürü (gaz karbon)(**27.04 pozisyonu**).
- (c) Yüzey işlemi görmüş, yüzeyi finisajlanmış, özel şekillerde kesilmiş, tornada işlenmiş, matkapla delinmiş, frezelenmiş, vb. suni grafit veya mamul eşya haline getirilmiş suni grafitler. Bunların elektrik işlerinde kullanılmayanları (örn; filitreler, diskler, yataklar, kalıplar, aside dayanıklı tuğlalar, vb.) genellikle **68.15 pozisyonunda**; elektrik işlerinde kullanılanları ise **85.45 pozisyonunda** yer alır.
- (d) Esası suni grafit olup seramikler gibi pişirilmiş olan ateşe dayanıklı eşya **69.02** veya **69.03** pozisyonları).
- (e) Gümüş tozlarını içeren, suni grafitten yapılmış bloklar, levhalar, çubuklar ve benzeri yarı-mamuller (**71.06 pozisyonu**).

(2) **Kolloidal veya yarı-kolloidal grafit.**

- (a) **Kolloidal grafit.** Bu tür grafit su veya diğer ortamlarda (örn; alkol, mineral yağ) kolloidal süspansiyon halinde bulunan çok ince şekilde ayrıştırılmış tabi veya suni grafitten oluşur, içine süspansiyonu stabilize etmek amacıyla tanen veya amonyak gibi az miktarda diğer maddeler de katılabilmektedir. Kolloidal grafit genellikle yarı akışkan bir sıvıdır. Esas olarak yağlama müstahzarlarının imalinde ve yüksek derecede bir elektrik iletkeni olarak kullanılır.
- (b) **Yarı - kolloidal grafit** (yani su veya diğer ortamlarda yarı kolloidal süspansiyon halinde grafit). Grafitli yağların hazırlanmasında veya grafitli yüzeylerin oluşmasında kullanılır.

Bu kategori, sadece, esas unsuru grafit olan, herhangi bir ortamdaki yarı kolloidal veya kolloidal süspansiyon halindeki grafiti içine alır.

(3) **Esası grafit veya diğer karbonlar olan, pat (hamur), blok, levha ve yarı mamul haldeki müstahzarlar.**

- (a) **²Karbon² blokları, levhaları, çubukları ve metallo – grafitik veya diğer cinslerin benzeri yarı - mamulleri.**

Bu ifade, elektrikli veya elektroteknik makinelere veya cihazlara mahsus kömür fırçalarının imaline mahsus (yalnız başına veya diğer maddelerle bileşik halinde) esasını karbonlu maddeler teşkil eden blok, levha, vb. şeklindeki yarı mamulleri içine almakta ve genellikle aşağıdaki tiplerde bulunmaktadır:

- (i) **"Karbonlar"**, ince öğütülmüş kok kömürü tozu veya is karası ve zift veya katran gibi karbonlu bağlayıcı toz halindeki tabi veya suni grafit karışımının gerçek grafitleşmeyi oluşturmayacak bir sıcaklıkta (1000 ilâ 1200 °C arasında) pişirilmesi suretiyle elde edilir.

Bu şekilde elde edilen ürünler, homojen bir bünyeye sahip bulunmamakta, mikroskop altında incelemede amorf karbon tanecikleri ile grafit tanecikleri görülmektedir ve kimyasal analizlerde, grafik asit çökeltisi suni grafit asit çökeltisinden daha zayıf durumdadır.

- (ii) **Metallo - grafitik cinsi bileşimler**, grafit tozuyla adi metal (bakır, kadmiyum veya bunların

alaşımları) tozlarından oluşan karışımların sinterleme işlemine benzer bir işleme (aglomere etme, kalıba dökme ve pişirme) tabi tutulması suretiyle elde edilir. Bu karışımlardaki metal miktarı %10 ila %95 arasında değişmektedir.

- (iii) Tabii veya suni **grafit tozunun plastiklerle olan karışımlarının** kalıba dökülmesi suretiyle elde edilen bileşimler.

Yukarıda bahsedilen maddelerden elde edilen ve bilhassa blok ve levha halinde olanların boyutları yaklaşık 200x100x35 mm veya 150x70x30 mm olup, kesildikten ve ince bir makina işçiliğine (iyi bir tolerans ve uygun bir yüzey finisajına) tabi tutulduktan sonra 85.45 pozisyonunda yer alan elektrik işlerinde kullanılan kömür fırçalarını yapmakta kullanılır.

Yukarıda bahsedilen yarı mamuller gümüş tozu ihtiva ettiklerinde **71.06 pozisyonunda** yer alır. Blokların özel şekillerde kesilmiş, yüzeyleri işlenmiş veya yüzeyi finisajlanmış, vb. halde olanları (genellikle, **68.15** veya **85.45 pozisyonları**) ve esası amorf karbon veya tabii grafit olan ve seramik eşya gibi pişirilmiş bulunan ateşe dayanıklı eşya (**69.02** veya **69.03 pozisyonları**) bu pozisyon **haricindedir**.

- (b) **Elektrotlar için karbonlu maddelerden olan pat (hamur) lar.** Bu ürünler, esas itibarıyla antrasit ile taş kömürü katranı ziftinin (bağlayıcı olarak) karışımından oluşur. Bunlar, genellikle küçük bloklar halinde olup, metal bir kabın üst kısmına yerleştirilmiş bulunmakta ve ısıya maruz kaldığında yumuşayarak kabın içinde erimektedir. Bundan dolayı bu ürünler, kullanılmış prefabrik elektrot değişimi için durdurulma işlemine gerek kalmaksızın, fırınlarda daimi elektrot görevi görmektedir. Bu tür bileşimlerin içerisinde en bilineni "Söderberg patı"dır.

Fırınlardan iç yüzeylerini kaplamakta benzeri patlar kullanılmakta ve bunlar yüzey üzerinde sertleşmektedir.

Bu kategori, partikül halindeki grafit (çoğunlukta 5 mikrometre (mikron)) ile mineral yağların bir karışımından ibaret olan **pat halindeki grafiti** kapsar. Bu pat halindeki grafit, ağır makinelerin işleyen yüzeylerinde veya grafitli greslerin imalinde kullanılmaya aynı derecede uygundur.

38.02 - AKTİF HALE GETİRİLMİŞ KARBON (AKTİF KÖMÜR); AKTİF HALE GETİRİLMİŞ TABİİ MİNERAL MADDELER; HAYVANSAL KARALAR (KULLANILMIŞ VE TESİRİ KALMAMIŞ HAYVANSAL KARALAR DAHİL).

3802.10 - Aktif hale getirilmiş karbon

3802.90 – Diğerleri

(A) AKTİF HALE GETİRİLMİŞ KARBON;

AKTİF HALE GETİRİLMİŞ MİNERAL MADDELER

Kömür ve mineral maddeler, bazı amaçlara elverişli olması için (renk giderme, gaz veya nemi emme, katalizör, iyon değiştirici olarak veya filtre etme gibi), uygun işlemlerle (ısı ile, kimyasallar ile, vb.) yüzeysel yapıları değiştirildiği takdirde aktif hale getirilmiş sayılır.

Bu gibi ürünler aşağıda yazılı iki grup altında toplanabilir:

- (I) Genellikle çok geniş spesifik yüzeye sahip olmaları (her gramda yüzlerce metrekare) ve Van der Waals bağlarının mevcudiyeti (fiziksel adsorpsiyon) yahut organik veya anorganik moleküllerle doyurulabilen serbest kimyasal bağların mevcudiyetiyle (kimyasal adsorpsiyon) karakterize edilen ürünler.

Bu ürünler, bazı bitkisel veya mineral maddelerin (kıl, boksit, vb.) bünyelerindeki safsızlık maddelerinin veya içine katılan yabancı maddelerin eşliğinde kimyasal veya ısıtma işlemiyle elde edilir. Bu işlemler esas maddenin bünyesinde bir değişikliklikle birlikte spesifik yüzeyinin artmasına ve kristalli bünyeli olanlarda farklı değerlerdeki (valans) atomların girmesi veya ikamesinden dolayı yapıda bir deformasyona sebep olur. Böylece serbest kalan valanslar maddenin yüzeyi üzerinde protonların veya elektronların kondensasyonuna sebebiyet vererek ona kimyasal adsorpsiyon, katalizör veya iyon değiştirici özellik kazandırır.

- (II) Genellikle oldukça küçük bir spesifik yüzeye sahip olan ürünler (her gram ağırlık başına bir ila yüz metrekare arasında). Bu ürünler her ne kadar yüksek derecede bir elektrik yükü yoğunluğuna sahip iseler de önemli derecede bir adsorpsiyon kapasitesine sahip bulunmadığından dolayı renk giderici maddelerden değildir. Öte yandan, suda solüsyon halindeyken kolloidlerle birlikte karşılıklı şekilde kuvvetli bir elektrostatik etki meydana getirerek onların pıhtılaşmasını kolaylaştırmakta veya geciktirmekte ve böylece, filtre edici bir unsur olarak kullanılmalarını elverişli hale getirmektedir.

Bu tip ürünler, genellikle uygun bir ısıtma işlemiyle elde edilmektedir. Kalsinasyon işlemi sırasında alkali maddelerin mevcudiyeti bazen yüzeyel yüklerin oluşmasını sağlar.

Bu pozisyona aşağıda yazılı olanlar dahildir:

- (a) **Aktif hale getirilmiş karbon.** Bunlar, genellikle bitkisel, mineral veya diğer karbonların (odun kömürü, Hindistan cevizi kabuğu kömürü, turb, linyit, taş kömürü, antrasit, vb.) su buharı, karbondioksit veya diğer gazlar etkisinde yüksek sıcaklıkta işleme tabii tutulmasıyla (gaz ile aktif hale getirme), yahut bazı kimyasal solüsyonlar emdirilmiş selülozik maddelerin kuru olarak kalsine edilmesiyle (kimyasal olarak aktif hale getirme) elde edilir.

Aktif hale getirilmiş karbon, ince tozlar halinde bir çok sanayide (şeker, veya glikoz imalinde, yağ veya şarap sanayiinde, tıpta, vb.) sıvıların rengini gidermede kullanılır. Taneler halinde olanlara buhar adsorpsiyonunda (örneğin kuru-temizleme işlemi sırasında uçucu çözücülerin tekrar elde edilmesinde, hava gazından benzenin ayrılmasında, vb.), su ve havanın saflaştırılmasında, zehirli gazlara karşı korunmada, katalizörlerde veya elektroliz işlemleri sırasında elektrotların etrafında biriken gazların giderilmesinde kullanılmaktadır.

- (b) **Aktif hale getirilmiş diğer tabii mineral ürünler: Örneğin:**

- (1) **Aktif hale getirilmiş silisli fosiller (diatomit).** Bunlar, kiselgurdan veya seçilmiş diğer silisli fosil topraklardan elde edilir. Bu topraklar, gerektiğinde asitler vasıtasıyla kireci alınmış, sodyum klorür veya sodyum karbonat gibi sinterleme maddeleriyle kalsine edilmiş ve daha sonra uygun vasıtalarla ufalanmış ve kalibre edilmiş halde olurlar. Sinterleme maddeleri ilave edilmeden kalsine edilmiş silisli fosiller (diatomit) bu pozisyon **haricindedir (25.12 pozisyonu).**

- (2) **Bazı volkanik mineraller,** perlit gibi, bunlar ufalandıktan sonra 1000°C de veya daha yukarı sıcaklıktaki alev içinde ısısal bir "şoka" tabii tutulmakta ve daha sonra ikinci bir defa ufalanarak kalibre edilmektedir. Aktif hale getirilmiş perlit, çok hafif parlak toz şeklindedir. Mikroskobik incelemede, çok ince, eğri yüzeyli, şeffaf pullardan ibaret olduğu görülür.

Yukarıda (1) ve (2) numaralı bentlerde bahsedilen ürünler en düşük özgül ağırlığa sahip bulunmakta ve filtre edici eleman olarak başlıca kimyasal ürünlerin ve ilaçların (bilhassa antibiyotiklerin) hazırlanmasında

şeker veya glikoz imalinde, içki sanayiinde, suyun filtrasyonunda, vb. kullanılmaktadır.

- (3) **Aktif hale getirilmiş killer ve killi topraklar.** Bunlar, seçilmiş koloidal killerden ve killi topraklardan oluşup, kullanılacağı yere göre asit veya alkali bir maddeyle aktif hale getirilmiş, kurutulmuş ve sonra da öğütülmüştür. Alkali bir madde ile aktif hale getirilmiş olanlar emülsifiye edici, süspansiyon maddesi veya aglomere edici madde vazifesi görür ve özellikle cila ve temizleyici müstahzar imalinde ve şişme özelliğinden ötürü de dökümhanelerde kullanılan kumların ve sondaj çamurlarının ıslahında kullanılır. Asitle aktif hale getirilmiş olanlar ise başlıca hayvansal, bitkisel veya mineral yağlar (sıvı ve katı) veya mumların renklerinin giderilmesinde kullanılır.
- (4) **Aktif hale getirilmiş boksit.** Bu ürün, bilhassa alkali maddelerin veya uygun bir ısıl işlemle aktif hale getirilmiş olup, başlıca katalizör, kurutucu veya renk giderici olarak kullanılır.

Aşağıda yazılı olanlar da bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Tabii olarak aktif halde bulunan ve yüzeysel yapılarını değiştirmeye mahsus herhangi bir işleme tabi tutulmamış mineral ürünler (Fuller toprağı gibi) **(Fasıl 25)**.
- (b) Aktif hale getirilmiş kimyasal ürünler, örneğin; aktif hale getirilmiş alümin **(28.18 pozisyonu)**, aktif hale getirilmiş silikojel **(28.11 veya 38.24 pozisyonları)**, suni zeolit iyon değiştiricileri **(28.42 pozisyonu)** veya, eğer bağlayıcıları ihtiva ederse **38.24 pozisyonu** ve sülfonlanmış taş kömürü iyon değiştiricileri **(38.24 pozisyonu)**.
- (c) İlaç özelliğine sahip aktif hale getirilmiş karbonlar **(30.03 veya 30.04 pozisyonları)** veya buzdolabı, arabalar, vb. için koku giderici olarak perakende satılacak şekilde ambalajlanmış olanlar **(33.07 pozisyonu)**.
- (d) Aktif maddeden bir mesnet üzerine (örn; aktif hale getirilmiş karbon veya diatomit) tesbit edilmiş kimyasal ürünlerden (örn; metal oksit) ibaret katalizörler **(38.15 pozisyonu)**.
- (e) Hafif ağırlıkta küresel granüller halinde genişlemiş perlit **(68.06 pozisyonu)**.

(B) HAYVANSAL KARALAR (KULLANILMIŞ VE TESİRİ KALMAMIŞ HAYVANSAL KARALAR DAHİL)

Bu pozisyon, hayvansal menşeli maddelerin karbonize edilmesi suretiyle elde edilen çeşitli karaları kapsar. Bunlar:

- (1) **Kemik karası.** Yağı alınmış kemiklerin kapalı bir kap içinde kalsine edilmesi suretiyle elde edilir. Siyah renkte ve gözenekli bir ürün olup içerdiği saf karbon oranı düşüktür (asitle işleme sokulmadığı takdirde yaklaşık ağırlığının %10 ilâ %20'si arasındadır, asitle işleme sokulduğu takdirde ise karbon oranı daha yüksektir). Kemik karası toz, tane, pat halinde olur veya elde edildikleri kemik veya kemik parçalarının şeklini muhafaza eden parçalar halinde bulunur. Kemik karası bir çok sanayide ve özellikle şeker sanayiinde geniş miktarda kullanılan renk giderici bir vasıttır. Bundan başka örneğin cila ve bazı mürekkeplerin imalinde siyah pigment olarak da kullanılır.

Kullanılmış ve tesiri kalmamış kemik karaları, siyah pigmentlerin imalinde ve gübre olarak kullanılmaktadır.

- (2) **Kan karası.** Kurutulmuş kanın kapalı bir kapta kalsine edilmesi suretiyle elde edilmekte olup genellikle

renk giderici bir unsur olarak kullanılmaktadır.

- (3) **Fildişi karası.** Fildişi döküntülerinin kalsine edilmesi suretiyle elde edilen bu ürün, çok ince ve kadifemsi siyah tozlar halinde veya muntazam olmayan küçük koniler şeklinde olup, resim boyalarında kullanılır.
- ("Fildişi karası" terimi, bazen kemik karasının özel türlerini belirtmek amacıyla da kullanılmaktadır.)
- (4) **Deri karası, boynuz karası, tırnak karası, kaplumbağa kabuğu karası, vb.**

38.03 - TALL OİL (SIVI REÇİNE) (RAFİNE EDİLMİŞ OLSUN OLMASIN).

Bazen sıvı reçine de denilen tall oil, alkali işlemlerle ve bilhassa sülfat işlemi ile kağıt hamuru imalinden geriye kalan siyah renkte yıkama sularından elde edilir. Dinlendirme teknelerine gönderilen bu suyun yüzeyinde köpüklü bir kütle halinde oluşur. Ham tall oil, bu köpüklü kütlenin ısıtılması ve asitlendirilmesinden (genellikle seyreltik sülfürik asit ile) elde edilir.

Ham tall oil, yağ asitlerinden (başlıca oleik ve linoleik asitlerle bunların izomerlerin), reçine asitlerden (özellikle abietik tipte olanlar) ve az miktardaki sabunlaşmayan ürünlerden (steroller, yüksek alkoller ve çeşitli safsızlık maddeleri) oluşan koyu esmer renkli ve yarı akışkan bir karışım olup bileşimindeki bu maddelerin oranları, kullanılan odunun türüne göre değişmektedir.

Rafine edilmiş tall oil, ya ham tall oil'in çok düşük bir basınç altında damıtılması suretiyle (damıtılmış tall oil) veya diğer işlemlerle örneğin seçilmiş çözücüler yahut aktif hale getirilmiş topraklarla işleme sokulmak suretiyle elde edilir. Rafine edilmiş tall oil, sarımtırak renkte bir sıvı olup, esas itibarıyla yağ asitleri ile reçine asitlerinden oluşmuştur.

Tall oil, diğerleri meyanında, yolların kaplanması için kullanılan emülsiyonların, adi sabunların ve metalik sabunların, kağıt ve mensucat sanayiinde ıslatıcı ve emülsifiye edici ürünlerin, vernik, boya ve linoleum imalatında kullanılan kurutucu yağların, metallerin işlenmesine mahsus yağların, dezenfekte edici maddelerin, macunların imalinde kullanıldığı gibi; kauçuk sanayiinde plastifiyan bir madde olarak da kullanılmakta ve gittikçe artarak tall oil yağ asitleri ile tall oil reçine asitlerinin üretim kaynağını oluşturmaktadır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona **dahil değildir:**

- (a) Damıtılmış tall oilin bir alkali ile (sodyum veya potasyum hidroksit) ile nötralize edilmesi ile elde edilen sabunlaşmış tall oil (**34.01 pozisyonu**).
- (b) Soda veya sülfat işlemi ile odun hamurunun imalinden arta kalan yıkama suları (konsantre edilmiş olsun olmasın) ile bu sulardan dinlendirme teknelerinden elde edilen köpüklü kütle (**38.04 pozisyonu**).
- (c) Esas itibarıyla tall oilin yağ asitlerinden ayrılmış reçine asitlerinin karışımından oluşan tall oil reçine asitleri (**38.06 pozisyonu**).
- (d) Sülfat zifti (tall oil zifti), tall oilin damıtılmasından arta kalan artıklar (**38.07 pozisyonu**).
- (e) Tall oilin reçine asitlerinden vakum altında fraksiyonel damıtımı veya başka yollarla ayrıştırılan, ağırlık itibarıyla %90 ve daha fazla yağ asitleri (kuru ürün ağırlığı esas alınarak hesaplanmış) içeren tall oil yağ asitleri (**38.23 pozisyonu**).

38.04 - ODUN HAMURUNUN İMALİNDEN ARTA KALAN LESİVLER (KONSANTRE EDİLMİŞ, ŞEKERİ GİDERİLMİŞ VEYA KİMYASAL BİR İŞLEM GÖRMÜŞ OLSUN OLMASIN) (LİNYOSÜLFONATLAR DAHİL FAKAT 38.03 POZİSYONUNDAKİ TALL OİL HARİÇ).

Bu pozisyon şunları içine alır:

- (1) **Sülfite işlemiyle odun hamuru imalinden arta kalan lesivler**, konsantre edilmiş, şekeri giderilmiş veya kimyasal bir işlem görmüş olsun olmasın. Konsantre sülfite lesivi (kül suyu), esasen, şeker ve diğer maddelerle karıştırılmış lignosülfonik asit tuzlarından ibarettir. Bunlar, genellikle viskoz sıvı, esmerimtırak renkte yapışkan patlar, camsı yapıda siyahımtırak kütleler (bu halde olanlarına bazen sülfite zifti veya selüloz zifti olarak bilinir) veya kuru toz halinde bulunur.

Konsantre edilmiş sülfite lesivi, katı yakıtların sıkıştırılarak briket haline getirilmesinde, dökümhane maçalarında bağlayıcı olarak kullanıldığı gibi, yapıştırıcı maddeler, emdirme (emprenye edici) ürünleri, mantar ilaçlarının, alkol ve tanen üretiminde, vb. kullanılır.

Bu grup, ekseriya sülfite lesivinin çökeltilmesinden elde edilen **lignin sülfonatları** da içine alır. Lignin sülfonatlar, yapıştırıcılarda, bir katkı maddesi olarak, dispersant (beton katkı maddesi) olarak, bir konkret katkı maddesi olarak veya delme çamuruna katılan katkı maddesi olarak kullanılır.

- (2) **Soda veya sülfat işleminde odun hamuru imalinden arta kalan lesivler**, konsantre edilmiş, şekeri giderilmiş veya kimyasal bir işlem görmüş olsun olmasın (dinlendirme teknelerinde elde edilen bu lesivlerin yüzeyinde toplanan köpüklü kütle dahil). Bu lesivler, genellikle siyah olup tall oilin kaynağını teşkil etmekte ve bazen sodyum hidroksit üretimi için kullanılmaktadır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Sodyum hidroksit (**28.15 pozisyonu**).
- (b) Tall oil (**38.03 pozisyonu**).
- (c) Sülfat zifti (tall oil zifti) (**38.07 pozisyonu**).

38.05 – TERABANTİN ESANSI, ÇAM AĞACI ESANSI VEYA KAĞIT İMALİNDEN ARTA KALAN SÜLFATLI ESANS VE İĞNE YAPRAKLI AĞAÇ ODUNUNUN DAMITILMASINDAN VEYA BAŞKA ŞEKİLDE İŞLENMESİNDEN ELDE EDİLEN DİĞER TERPENİK YAĞLAR; HAM DİPENTEN; KAĞIT İMALİNDEN ARTA KALAN BİSÜLFİTLİ ESANS VE DİĞER HAM PARA - SİMEN; ESAS MADDE OLARAK ALFATERPİNEOL İÇEREN ÇAM YAĞI.

3805.10 - Terabantin esansı, çam ağacı esansı veya kağıt imalinden arta kalan sülfatlı esans

3805.90 - Diğerleri

Bu pozisyon, başlıca kozalaklı ağaçların dışarı sızan sıvılarından veya reçineli odunlarından elde edilen ve terpenler (pinen, beta-pinen, limonen, vb.) bakımından zengin olan ürünleri içine alır.

Bu ürünler şunlardır:

- (1) **Uçucu ürünler.** Bunlar, çam ağaçları veya diğer kozalaklı ağaçlardan (köknar, kara çam, vb.) sızan

oleorezinlerin (terabantinler) damıtılmasından (genellikle su buharıyla yapılan damıtmadan) elde edilen ürünlerdir. Bazı ülkelerde bu ürünlere "sakızlı terabantin esansı" denilmektedir. Buna mukabil, diğer ülkelerde "terabantin esansı" terimi canlı çam ağacından sızmış taze oleorezinin damıtılmasıyla elde edilen, kaynama noktası ile yoğunluğu belirli sınırlar içinde olan, uçucu ürünleri için kullanılmaktadır.

Bunların hepsi oynak (mobil) ve renksiz sıvılar olup suda çözünmezler, yüksek derecede ışık kırıcı ve kokusu nüfuz edicidir. Bunlar özellikle vernik, yağlı boya veya cilaların imalinde, ilaçların hazırlanmasında, sentetik kâfuru, terpin hidrat, terpineol, vb. imalinde çözücü olarak kullanılmaktadır.

(2) **Çam ağacı esansı, kağıt imalinden arta kalan sülfatlı esans ve iğne yapraklı ağaç odununun damıtılmasından veya başka şekilde işlenmesinden elde edilen diğer terpenik yağlar.**

- (a) **Çam ağacı esansı.** Çam ağacı köklerinden veya yeterli miktarda reçineli diğer kısımlarından buharla veya kuru damıtma yöntemiyle elde edilen çok uçucu bir üründür.
- (b) **Kağıt imalinden arta kalan sülfatlı esans.** Reçineli ağaçlardan sülfat yöntemi ile kağıt imali sırasında yan ürün olarak elde edilen uçucu terpenik bir üründür.

Bu paragrafta tarif edilen ürünler terpenler bakımından zengin sıvılar olup, oleorezinlerin damıtılmasından elde edilen terebantın esansının kullanıldığı yerlerde ve özellikle vernikler, boyalar, vb. imalinde çözücü olarak kullanılır.

- (3) **Ham dipenten.** Bu, çam ağacı esansının kısmi damıtılmasından veya sentetik kâfuru imali sırasında yan ürün olarak elde edilen terpenik bir yağdır (yaklaşık olarak %80 dipenten içeren). Saf veya ticari anlamda saf dipenten **29.02 pozisyonunda** sınıflandırılır.
- (4) **Kağıt imalinden arta kalan sülfatlı esans.** Bu, çam ağacı kütüklerinden sülfat işlemi ile kağıt hamuru imalinde yan ürün olarak elde edilen sarı renkte ve uçucu bir sıvı olup, esas itibarıyla içinde az miktarda terpenler ve diğer ürünler bulunan ham para-simen'dir. Kaynağına bakılmaksızın **tüm ham p-simenler** bu pozisyonda yer alır.
- (5) **Çam yağı.** Bu genellikle yağlı çam ağacı kütüklerinin kuru veya su buharının etkisiyle kısmi damıtılması sırasında terabantin esansından elde edilen fraksiyon olup, kimyasal sentez yoluyla da elde edilir (örneğin, a - pinenin kimyasal hidrasyonu ile). Bu pozisyon, **sadece** esas yapı elemanı olarak a- terpineol içeren türdeki çam yağını kapsar. Renksiz veya kehribar rengine ve a - terpineol bakımından zengin bir sıvıdır. Başlıca mensucat sanayiinde ıslatıcı ve çözücü olarak, metalürji sanayiinde metal cevherlerinin flotasyon usulüyle zenginleştirilmesinde, vernik veya boyaların imalinde kullanılmakta ve ayrıca dezenfektan olarak da kullanılmaktadır.

Bu pozisyon aşağıdakileri **kapsamaz**:

- (a) Saf veya ticari olarak saf terpenik hidrokarbonlar veya terpenler, terpineol ve terpin hidrat (**Fasıl 29**).
- (b) **33.01 pozisyonunda** yer alan bir uçan yağ olan çam iğnesi (yaprağı) esansı.
- (c) Kolofan yağları (**38.06 pozisyonu**).

38.06 - KOLOFANLAR, REÇİNE ASİTLERİ VE BUNLARIN TÜREVLERİ; KOLOFAN ESANSI VE KOLOFAN YAĞLARI; ERİTİLMİŞ SAKIZLAR.

3806.10 - Kolofanlar ve reçine Asitleri

3806.20 - Kolofanların veya reçine asitlerinin veya kolofan veya reçine asidi türevlerinin tuzları (kolofan adüktlerinin tuzları hariç)

3806.30 - Ester sakızları

3806.90 - Diğerleri

(A) KOLOFANLAR VE REÇİNE ASİTLERİ

Kolofanlar ve reçine asitlerinin her ikisi de esas itibarıyla abietik asit ve asitlerin az miktarlarda asit olmayan bileşiklerle oluşturdukları bileşik asitlerin kompleks karışımlardır. Bunlar katı halde olup genellikle şeffaf ve camımsı haldedir. Renkleri, içinde bulunan safsızlıkların miktarına göre açık sarı ile koyu kahverengi arasında değişir.

Kolofan ve reçine asitleri aşağıdaki işlemlerle elde edilir:

- (1) Çam ve diğer kozalaklı ağaçların sızıntılardan elde edilen reçineli maddelerin)(çam reçinesi, beyaz reçine, biraz reçinesi vb.)damıtılması sırasında uçucu terpenik ürünlerin ayrılmasıyla (terebentin özü ve benzeri terpenimsi çözüntüler)
- (2) Çam ağacının kütüğünden çözücü ekstraksiyonuyla
- (3) Tall oil'in fraksiyonel damıtılmasıyla, (kağıt hamuru ve kağıt endüstrisinin bir yan ürünü)

Kolofanlar ve reçine asitleri, bazı sabunların imalinde, kağıdın aprenmesinde, vernik, cila, macun, mürekkep, mühür mumu, dökümhane maçalarına ait bağlayıcı maddeler ve biracı zifti, vb. imalinde kullanılmakta ve aşağıda (B) ve (D) paragraflarında bahsedilen türevlerin ve kolofan yağlarının elde edilmesinde ham madde olarak kullanılmaktadır.

(B) KOLOFANLARIN VEYA REÇİNE ASİTLERİNİN VEYA KOLOFON VEYA REÇİNE ASİDİ TÜREVLERİNİN TUZLARI (KOLOFAN ADÜKTLERİNİN TUZLARI HARIÇ)

Bu gruptaki tuzlar, kolofanların, reçine asitlerinin veya kolofanların veya reçine asitlerinin türevlerinin tuzlarını kapsar (kolofan adüktlerinin tuzları hariç). Sodyum veya potasyum rezinatlar genellikle toz halinde kolofan veya reçine asitlerinin sodyum hidroksit veya potasyum hidroksit solüsyonları içinde kaynatılması suretiyle elde edilir. Diğer anorganik rezinatlar, genellikle sodyum ve potasyum rezinat solüsyonlarının bir metal tuz solüsyonu ile çöktürülmesi (çöktürülmüş rezinat) veya kolofanın veya reçine asitlerinin metal bir oksitten oluşan bir karışımın

eritilmesiyle (eritilmiş rezinat) elde edilir. Bu ürünlere örnekler alüminyum, kalsiyum, kobalt, bakır, manganez, kurşun ve çinko rezinatlarıdır.

Rezinatlar, vernik ve boya imalinde kullanılan sıvı yağların kuruma özelliklerini artırmak için ve mantarları yok ediciler, dezenfektanlar vb. hazırlanmasında kullanılmaktadır.

Bu grup, kolofanların veya reçine asitlerinin örneğin kalsiyum hidroksitle (yaklaşık %6 oranında) işleme tabii tutularak elde edilen sertleştirilmiş kolofanları da kapsar. Bu işlem, onu sertleştirmekte ve vernik imaline daha elverişli hale sokmaktadır.

Aşağıdakiler bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Kıymetli metallerin rezinatları **(28.43 pozisyonu)** ve **28.44 ila 28.46 pozisyonlarında** yer alan rezinatlar.
- (b) Esasını rezinatlar teşkil eden müstahzar kurutucular **(32.11 pozisyonu)**.
- (c) Yüksek yağ asitleri ve kolofan veya reçine asitlerinden oluşmuş karışımların sabunlaştırılmasıyla elde edilen reçineli sabunlar **(34.01 pozisyonu)** ve esasını rezinatların teşkil eden diğer yıkama müstahzarları **(34.02 pozisyonu)**.

(C) ESTER SAKIZLARI

Ester sakızları, kolofanlar veya reçine asitlerinin veya bunların oksitlenmiş, hidrojenize edilmiş, orantısız hale getirilmiş (hidrojeni giderilmiş) veya polimerize edilmiş türevlerinin, etilen glikol, gliserol ya da polihidrik alkol esterlenmesi ile elde edilirler.

Bu ester sakızları, doğal reçinelerden daha yumuşaktır ve bu da onu pigmentlerle ve diğer maddelerle karışabilmesi için uygun kılar.

(D) DİĞERLERİ

(I) Kolofan ve Reçine Asitlerin Türevleri

- (1) **Okside kolofanlar ve reçine asitleri.** Bunlar, genellikle uzun zaman toprakta bırakılması sonucunda içinde bulunan reçine asitleri tabii bir şekilde okside olmuş bulunan kozalaklı yapraklı ağaç köklerinin hülâsalarının damıtılmasından oluşan artık ürünler olarak elde edilirler. Kolofanlar ve reçine asitleri suni şekilde de okside edilebilirler. Okside kolofanlar ve reçine asitleri; yapıştırıcı maddelerin, emülsiyonların, verniklerin, boyaların, mürekkeplerin hazırlanmasında, elektrik izolasyonunda, vb. kullanılır.
- (2) **Hidrojene kolofanlar ve reçine asitler.** Bunlar, kolofan veya reçine asidine bir katalizörle birlikte hidrojenle işleme tabii tutulması suretiyle elde edilir. Oksidasyona karşı adi kolofandan ve reçine asitlerinden daha dayanıklı olup, ışığın etkisi altında rengi daha zor bozulur. Bu tür kolofanlar vernik, sabun, vb. imalinde kullanılır.
- (3) **Orantısız hale getirilmiş (hidrojeni alınmış) kolofanlar ve reçine asitler.** Bunlar, kolofan veya reçine asidinin hafif bir sıcaklık derecesine kadar ısıtılması suretiyle veya yüksek sıcaklıkta asit katalizörü (sülfür ve selenyum da katalizör olarak kullanılabilir) kullanılmasıyla hazırlanmakta olup vernik vb. imalinde kullanılır.
- (4) **Polimerize kolofanlar ve reçine asitler.** Bunlar, adi kolofanın veya reçine asidinin sülfürk asitle

muamele edilmesi ile elde edilir ve özellikle dayanıklı ve viskozitesi fazla olan türdeki verniklerin imalinde kullanılmaktadır. Polimerizasyon derecesi çok düşüktür. Polimerize kolofanlar ve reçine asitleri, genellikle dimer ve polimerize olmamış asitlerden oluşur ve dimerize edilmiş kolofan olarak da belirtilebilir.

- (5) **Kolofan veya reçine asitlerinin monohidrik alkol esterleri.** Bu pozisyonda yer alan esterler "rezinatlar" veya "abietatlar" örneğin, metil, etil, benzil esterler ve "metil hidroabietat" olarak bilinenleri içerir Bu esterler, özellikle selülozik laklarda plastifiyan olarak kullanılır.
- (6) **Dihidroabietil, tetrahidroabietil ve dehidroabietil alkol karışımları ("abietil alkol").**
- (7) **Kolofan adüktleri ve bunların türevleri.** Fumarik asit, maleik asit veya bunun anhidridi ile tadil edilmiş kolofan veya reçine asitleri, alkid reçinelerin, reçine haşıllarının ve mürekkeplerin hazırlanmasında kullanılır. Kolofan adüktleri, etilen glikol, gliserol ya da diğer polihidrik alkollerle müteakiben esterlenebilir. Bu grup, kolofan adüktlerinin tuzlarını da içine alır (maleik kolofon adüktlerinin veya fumarik kolofan adüktlerinin tuzları gibi).

(II) Kolofan esansı ve kolofan yağları

Bu ürünler, genellikle kolofan veya reçine asitlerinin bir katalizör yardımıyla aşırı ısıtılmış su buharı vasıtasıyla yapılan damıtma ile veya kuru damıtma usulü ile elde edilir. Bunlar, esas itibariyle hidrokarbonların kompleks karışımları olup, içinde damıtma koşullarına göre değişen miktarlarda organik asitler de ihtiva edebilirler.

- (1) **Kolofan esansı.** En uçucu fraksiyon olan reçine esansı, saman renginde, keskin kokulu, oynak (mobil) bir sıvıdır ve vernik, boya, vb. imalinde, reçineler için çözücü olarak kullanılır.
- (2) **Kolofan yağları (reçine yağları).** Az veya çok koyu kıvamlı bir sıvı olup değişen renk ve kalitede (altın sarısı, beyaz, yeşil ve esmer yağlar) ve yanık kokuya sahiptir. Yağlama yağlarının, kesici aletlerde kullanılan yağların, matbaa mürekkeplerinin, merhemlerin, vernik ve boyaların, vb. nin imalinde kullanılır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona **dahil değildir:**

- (a) Sülfonatlanmış reçine yağları **(34.02 pozisyonu)**.
- (b) Canlı çam ve diğer kozalaklı ağaçlardan sızan oleorezinlerin damıtılmasıyla elde edilen uçucu maddeler **(38.05 pozisyonu)**.
- (c) Kolofan zifti **(38.07 pozisyonu)**.

(III) Run sakızı:

Run sakızı, tropik ağaçların oleoreçineli sızıntılarından, kurutma yağları içinde çözülebilmesini sağlayan ısıtma işlemi dahil "sakız çıkarma" olarak nitelendirilen işlemle elde edilmektedir. En önemli kaynağı kopaldır.

38.07 - ODUN KATRANI; ODUN KATRANI YAĞLARI; ODUN KREOZOTU; ODUN NAFTASI; BİTKİSEL ZİFT; ESASI KOLOFAN, REÇİNE ASİTLERİ VEYA BİTKİSEL ZİFT OLAN BİRACILIKTA KULLANILAN ZİFTLER VE BENZERİ MÜSTAHZARLAR.

Bu pozisyon reçineli veya reçinesiz odunların damıtılması (veya karbonizasyonu) sırasında elde edilen kompleks bileşimli ürünleri kapsar. Bu işlemler sırasında, gazlardan başka, pirolinyö sıvılar, odun katranı ve odun kömürü de elde edilmekte ve bunların oranları kullanılan odunun özelliğine ve işlemin hızına göre değişmektedir. Uluslararası ticarete konu teşkil eden maddelerden olmayan pirolinyö sıvılar (bunlara bazen ham pirolinyö asit de denilir), asetik asit, metanol, aseton, bir miktar furfuraldehit ve alil alkol içermektedir. Bu pozisyon bitkisel ziftlerin bütün çeşitlerini, esası kolofan, reçine asitleri veya bitkisel zift olan ve biracılıkta kullanılan ziftler veya benzeri bileşikler de kapsar.

Bu pozisyona dahil ürünler şunlardır:

(A) Odun katranı; kreozotu alınmış olsun olmasın odun katranı yağları ve odun kreozotu.

- (1) **Odun katranı.** Reçineli veya reçinesiz odunlardan odun kömürü üretimine ait ocaklardaki karbonizasyonu sırasında sızdırılmasıyla (sızdırma katran, İsveç veya Stockholm katranı gibi) veya karni veya ocaklarda damıtılması suretiyle (damıtılmış katranlar) elde edilir. Damıtılmış katranlar, ya pirolinyö sıvılarından doğrudan doğruya ayrılmak suretiyle (aktarma ürünü katranlar) veya içinde kısmen erimiş bulundukları pirolinyö sıvıların damıtılmasıyla (erimiş katranlar veya sirke katranları denilenler) elde edilmektedir.

İçindeki uçucu yağların bazıları daha ileri bir damıtma işlemi ile çıkarılmış bulunan kısmen damıtılmış katranlar da bu pozisyonda yer alır.

Tüm bu katranlar, hidrokarbonlar, fenoller veya bunların homologları, furfuraldehit, asetik asit ve diğer çeşitli ürünlerin kompleks karışımlarından oluşmaktadır.

Reçineli odunlardan elde edilen katranlar, renkleri esmerimtırak portakal ile esmer arasında değişen akışkan ürünler olup reçinesiz odunlardan elde edilen katranlardan, bünyelerinde reçinenin damıtılmasından oluşan ürünlerin (terpenler, reçine yağları, vb.) bulunması ile ayırt edilir. Bunlar, elde edildikleri şekilde veya basit bir dehidratasyon veya kısmi damıtma işleminden sonra, gemi hatatlarının emdirilmesinde (emprenye edilmesinde), plastifiyan olarak kauçuk sanayiinde, macun imalinde, tıpta, vb. bulunur.

Reçinesiz odunlardan elde edilen katranlar, esmerimtırak siyah renkte koyu sıvılar olup esas itibarıyla, damıtma yöntemi veya diğer yöntemlerle bir çok yan ürünlerin (odun kreozotu, gayyakol, vb.) elde edilmesinde kullanılır.

Ardıç yağı diye anılan kızıl ardıç katranı da bu pozisyonda yer almakta ve özellikle ilaçlarda ve sabun sanayiinde kullanılmaktadır.

- (2) **Odun katranı yağları.** Bunlar, odun katranının damıtılması sırasında elde edilir. Alifatik hidrokarbonlar, terpenler, yüksek ketonları içeren hafif yağlar, koyunlar için dezenfeksiyon banyoları ve bitkiler için püskürtme ilaçları (sprey) imalinde kullanılır. Alifatik ve aromatik hidrokarbonları, yüksek ketonları ve yüksek fenoller içeren ağır yağlar ise, ahşabın emdirilmesinde (emprenye edilmesinde) ve odun kreozotu üretiminde kullanılır.

Kreozotun çıkarılmasından sonra elde edilen kreozotu alınmış yağlar, hale göre metal cevherlerinin flotasyonla zenginleştirilmesinde, mantar ilaçlarının hazırlanmasında, çözücü olarak, yakıt olarak, vb. kullanılmaktadır.

- (3) **Odun kreozotu**, odun katranının en temel yapı elemanıdır. Genellikle reçinesiz odun katranının damıtılması ile elde edilen damıtma ürününün belli bir kısmının sodyum hidroksitle işleme sokularak ayrılması ve tekrar asitlendirildikten sonra ikinci bir damıtmaya tabi tutulması suretiyle elde edilir. Kreozot, renksiz bir sıvıdır. Fakat hava ve ışığın etkisiyle renklenir. Zehirli ve is kokuludur. Bilhassa dezenfekte edici ve antiseptik olarak kullanılır. Bunu, **27.07 pozisyonunda** yer alan kreozot yağları veya mineral kreozot ile karıştırmamalıdır.
- (B) **Odun naftası**. Pirolinyö sıvıların işleme tabi tutulmasından elde edilen sarımtırak renkte ve is kokusunda bir sıvı olup, genellikle %70 ilâ %90 arasında metil alkolü (metanolü), değişik oranlarda (genellikle %8 ilâ %20 arasında) asetonu ve diğer ketonları ve aynı zamanda diğer safsızlık maddelerini (metil asetat, yüksek alkoller, katranlı maddeler, vb.) içerir. Odun naftasının bazı türleri etil alkolün denatüre edilmesinde kullanılır.
- (C) **Bitkisel zift**.
- Bitkisel maddelerin damıtılmasından veya başka şekilde işlenmesinden elde edilen artıklardır. Bitkisel ziftler meyanında şunlar belirtilebilir:
- (1) **Odun zifti** (odun katranı zifti), odun katranının damıtma artığıdır.
- (2) **Kolofan zifti**, kolofanların damıtılması suretiyle kolofan esansı ve kolofan yağı üretiminden arta kalan artıktır.
- (3) **Sülfat zifti**, tall oil ve benzerinin damıtılmasından arta kalan artıktır.
- Bu ziftler, genellikle siyahımtırak esmer, kırmızımtırak esmer veya sarımtırak esmer renktedirler. Bunlar, genellikle avuç içinde el ısısı ile yumuşar. Tiplerine göre gemilerin kalafatında, mensucatin su geçirmez hale getirilmesinde, ahşabın emdirilmesinde (emprenye edilmesinde), pas önleyici terkiplerin hazırlanmasında, bağlama maddesi olarak, vb. kullanılır.
- (D) **Esası kolofan, reçine asitleri veya bitkisel zift olan ve biracılıkta kullanılan ziftler ve benzeri müstahzarlar**
- (1) **Biracılıkta kullanılan ziftler**. Bira fiçilerinin sıcak olarak kaplanmasında kullanılan bu tür ziftler, genellikle kolofan, parafin mumu ve kolofan yağları karışımlarını veya kolofan ile bitkisel yağların (keten tohumu yağı, pamuk tohumu yağı veya kolza yağı gibi) karışımlarının eritilmesi suretiyle elde edilir.
- (2) **Ayakkabıcı zifti**. Bu, ayakkabı ve saraciye eşyasını dikmeye yarayan iplik ve sicimlerin su çekmez hale getirilmesi ve dayanıklı hale getirilmesine yarayan bir zift olup normal olarak kolofan, kolofan yağı, parafin mumu, ozokerit, vb. karışımlardan oluşmakta ve toz halinde anorganik maddeleri (talk veya kaolin gibi) de içermektedir. Genellikle blok, çubuk veya disk halinde olur.
- (3) **Kalafat zifti**. Gemilerin kalafatında kullanılan bu zift, genellikle odun zifti ile odun katranı ve kolofan karışımının eritilmesiyle elde edilir.

Bu pozisyon, aşağıda yazılı olanları **kapsamaz**:

- (a) Tabii Burgonya zifti (veya "Vosges zifti" denilen) ve bazı kozalaklı ağaçlardan elde edilen tabii reçineler ile Burgonya ziftinin eritilmesi ve sonra filitre edilmesi suretiyle saflaştırılmasından elde edilen sarı zift **(13.01 pozisyonu)**.
- (b) Stearin zifti (stearik zift), yapağı yağı zifti ve gliserol zifti **(15.22 pozisyonu)**.
- (c) Taş kömürü, turb, petrol, vb.den elde edilen mineral ziftler **(Fasıl 27)**.
- (d) Saf veya ticari olarak saf metanol (metil alkol) veya odunun damıtılmasından elde edilen ilk ürünlerin tekrar damıtılmaları veya daha ileri işlemlere tabii tutulmaları suretiyle üretilen kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole halde olan diğer ürünler (asetik asit, aseton, gayakol, formaldehit, asetatlar, vb. gibi) **(Fasıl 29)**.
- (e) Mühür mumu **(32.14 veya 34.04 pozisyonları)**.
- (f) Odun hamuru imalinden arta kalan lesivler **(38.04 pozisyonu)**.
- (g) Reçineli zift ("Brais résineox") **(38.06 pozisyonu)**.

38.08 - HAŞARAT ÖLDÜRÜCÜ, KEMİRİCİ HAYVANLARA KARŞI KORUYUCU, ZARARLI MANTARLARI VE BİTKİLERİ YOK EDİCİ, SÜRGÜNLERİ ÖNLEYİCİ ÜRÜNLER VE BİTKİLERİN BÜYÜMESİNİ DÜZENLEYİCİ, DEZENFEKTE EDİCİ VE BENZERİ ÜRÜNLER (PERAKENDE SATILACAK ŞEKİLLERDE VEYA AMBALAJLARDA VEYA MÜSTAHZAR HALİNE GETİRİLMİŞ) (KÜKÜRTLÜ ŞERİT, FİTİL VE MUMLAR İLE SİNEK KAĞITLARI GİBİ) (+).

- Bu Fasılın 1 nolu alt pozisyon notunda belirtilen eşya:

3808.52 - - DDT (ISO) (clofenotane (INN)), net ağırlığı 300 gr'ı geçmeyen
ambalajlarda olanlar

3808.59 - - Diğerleri

- Bu Fasılın 2 nolu alt pozisyon notunda belirtilen eşya:

3808.61 - - net ağırlığı 300 gr'ı geçmeyen ambalajlarda olanlar

3808.62 - - net ağırlığı 300 gr'ı geçen 7,5 kg'ı geçmeyen ambalajlarda
olanlar

3808.69 - - Diğerleri

- Diğerleri:

3808.91 -- Haşarat öldürücüler

3808.92 -- Zararlı mantarları yok ediciler

3808.93 – Yabancı otları yok ediciler, çimlenmeyi önleyici ürünler,
bitkilerin büyümesini düzenleyiciler

3808.94 -- Dezenfekte ediciler

3808.99 -- Diğerleri

Bu pozisyon, hastalık yapan mikropları, haşaratı (sivrisinek, güve, patates kurdu, hamam böceği, vb.), yosun ve küfleri, zararlı otları, kemirici hayvanları, yabani kuşları, vb. yok etmeye veya karşı koymaya mahsus ürünleri kapsar (**30.03** veya **30.04 pozisyonları** anlamında tıpta ve veterinerlikte kullanılan ilaç karakterindekiler hariç). Zararlı böcekleri uzaklaştırmak üzere tasarlanmış ürünler veya tohumların dezenfekte edilmesinde kullanılan mahsus ürünler de bu pozisyonda yer alır.

Dezenfekte edici, haşarat öldürücü, zararlı bitkileri ve zararlı mantarları yok edici, vb. ürünler toz veya sıvı halde püskürtme (sprey), serpmeye (sulama), badanalama (kaplama), emdirme, vb. şekillerde tatbik olunur veya yakılarak kullanmayı gerektirebilirler. Bu ürünler, hale göre, sinir ve solunum sisteminde zehirlenmelerle, oksijensiz kalarak boğulma, koku veya diğer şekillerde etki eder.

Dahası, bu pozisyon, bitkilerde fizyolojik süreci iletirmek veya önlemek amacıyla kullanılacak sürgünleri önleyici maddeleri ve bitki büyümesini düzenleyicileri de içine alır. Uygulama tarzları değişik olup etki sahası bitkiyi tamamen yok etme durumundan başlayarak büyümeyi kuvvetlendirmeye ve mahsul verimini artırmaya kadar uzanır.

Bu ürünler sadece aşağıdaki hallerde burada sınıflandırılır:

- (1) Dezenfekte edici, haşarat öldürücü, vb. olarak perakende satışa elverişli şekilde ambalajlarda (örn; metal kaplarda veya karton kutularda, vb.) veya aynı işlerde kullanılmak üzere perakende suretiyle satılacağına hiçbir şüphe bırakmayan şekillerde (örn; yuvarlak, tabletler, ince tabakalar, vb.) bulunduğu taktirde.

Bu suretle hazırlanmış olan ürünler karışım halinde olabilir veya olmayabilir. Karışım halinde olmayan ürünler diğer hallerde 29. Fasılda yer alan, esas itibariyle kimyasal olarak belirli yapıda olan ürünlerdir (örn; naftalen veya 1,4-diklorobenzen gibi).

Bu pozisyon, dezenfekte edici, zararlı mantarları yok ediciler gibi, perakende satılacak şekilde bulunmaları **şartı ile** aşağıdaki ürünleri de içerir:

- (a) **Organik yüzey-aktif ürünler ve müstahzarlar.** Aktif katyonlu (örn; kuaterner amonyum tuzları), antiseptik, dezenfekte edici, bakteri ve mikropları yok edici özelliklere sahip.
 - (b) **Poli(vinil pirolidon)-iyodin; iyot ve poli(vinil pirolidon)'un bir reaksiyon ürünüdür.**
- (2) Bunlar müstahzar özelliğine sahip olduğu zaman, şekilleri ne olursa olsun (sıvılar, bulamaç veya toz halinde olanlar gibi) bu pozisyonda yer alır. Bu müstahzarlar, aktif ürünlerin suda veya diğer

sıvılar içindeki süspansiyon veya dispersiyonlardan (örn; DDT'nin (ISO) sudaki dispersiyonu (klofeton(INN),(1,1,1-trikloro-2,2-bis (p-klorofenil) etan)) veya diğer karışımlardan oluşmuştur. Aktif ürünlerin **sudan başka** çözücüler içindeki solüsyonları da bu pozisyonda yer alır (örn; piretrum hülusalının solüsyonları (standart pretrum hülusası hariç) veya mineral yağdaki bakır naftenat gibi).

Kullanıma hazır haşarat öldürücü, zararlı mantarları yok edici, dezenfekte edici, vb. yapımı için daha fazla bileşimin gerekli olduğu ara müstahzarlar, haşaratları, zararlı mantarları, vb. imha etme özelliğine **sahip olmaları şartı** ile burada sınıflandırılır.

Dezenfekte edici, haşarat öldürücü, vb müstahzarların esasını bakır bileşikler (bakır asetat, asetoarsenik, sülfat, vb.), kükürt veya kükürt bileşikler (kalsiyum sülfür, karbon disülfür, vb.), mineral kreozot veya antresen yağları, DDT (ISO)(clofenotane (INN), (1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl)ethan), lindan (ISO, INN), paratyon, fenol veya krezol türevleri, arsenikli ürünler (kalsiyum arsenat, kurşun arsenat, vb.), bitkisel menşeli maddeler (nikotin, tütün esansı ve tozları, rotenon, piretrum, kırmızı ada soğanı, kolza yağı, vb.), bitki büyümesini düzenleyicileri tabii veya sentetik (örn; 2,4 -D), mikroorganizma kültürleri vb. teşkil edebilir.

Zehirli maddelerle karıştırılmış bulunan yenilmeye elverişli ürünlerden (buğday tanesi, kepek, melas, vb.) oluşan zehirli yemler bu pozisyona dahil olan diğer örnek müstahzarlardır.

- (3) Sülfürle işleme tabi tutulmuş bantlar, fitiller ve mumlar (tekne ve sarnıçların, meskun yerlerin, vb. dezenfekte edilmesinde ve tütsülenmesinde kullanılan), sinek kağıdı (zehirli madde içermeksizin yapışkan bir madde ile kaplanmış olanlar dahil), meyve ağaçları için üzerine yapışkan maddeli bantlar(gres bantları) (zehirli madde içermeyenler dahil), reçellerin bozulmaması için salisilik asit emdirilmiş kağıtlar, lindan (ISO, INN)ile kaplanmış bulunan veya yakılmak suretiyle tesir yaratan kağıtlar, ağaçtan küçük çubuklar, vb. gibi eşya haline gelmiş olanlar burada yer alır.

38.08 pozisyonundaki ürünler aşağıdaki gruplara bölünebilir:

(I) Haşarat öldürücüler

Haşarat öldürücüler, sadece haşaratı öldüren ürünleri değil aynı zamanda onları uzaklaştırma ve çekme etkisine sahip ürünleri de kapsar. Bu ürünler, çeşitli şekillerde, örn; sprey veya bloklar halinde (güvelere karşı), yağlar veya yapışkanlar (sivrisineklerle karşı), tozlar (karıncalara karşı), şeritler (sineklerle karşı), siyanojen gazı emdirilmiş diatomit veya karton (pire ve bitlere karşı), halinde olabilirler.

Birçok haşarat öldürücü, tesirlerine ve kullanım yöntemlerine göre karakterize edilirler. Bunların arasında:

- Haşarat büyümesini düzenleyiciler: haşarata biyokimyasal ve fizyolojik yollarla zarar veren kimyasal maddeler.
- Tütsüler: havada gaz olarak dağılan kimyasal maddeler.
- Kimyasal sterilize maddeler: haşarat topluluklarının bir kısmını sterilize etmek için kullanılan kimyasal maddeler.
- Haşarat uzaklaştırıcı ilaçlar: haşarat hücumunu önlemek için yiyecek ve yaşam şartlarını kötüleştiren maddeler.
- Haşaratı çekici ilaçlar: haşaratı tuzak veya zehirli yemlere çekmek için kullanılır.

(II) Zararlı mantarları yok ediciler

Zararlı mantarların büyümesine karşı koruyucu ürünler (örn; bakır bileşikler esaslı müstahzarlar) veya hali hazırda var olan mantarı yok etmek için hazırlanmış ürünler (örn; formaldehit esaslı

müstahzarlar).

Zararlı mantarları yok ediciler tesirlerine ve kullanım metoduna göre karakterize edilebilir. Bunlar için örnekler:

Sistemik zararlı mantarları yok ediciler	- Bu kimyasal maddeler bitkiye verildiği yerlerden başlayarak bitki özsuğu vasıtasıyla bitkinin diğerk bölümlerine ulaşır
Tütsü maddeleri	- Kimyasal maddeler olup hastalıklı yerlere gaz halinde uygulandığında mantarın etkisini yok eder.

(III) **Yabancı otları yok edici, çimlenmeyi önleyici ürünler, bitkilerin büyümesini düzenleyici maddeler.**

Yabancı otları yok ediciler, istenmeyen otları yok eden veya kontrol altında tutan kimyasal maddelerdir. Bazı zararlı bitkileri yok ediciler, bitkinin cansız görünen bölgelerine veya tohumlara uygulanır, bazıları da yapraklara uygulanır. **Seçici** (belirli bitkilere etki eden zararlı bitkileri yok ediciler) veya **seçici olmayan**(bitki büyümesini tamamen yok edenler) kontrolü temin ederler.

Bu grup, bitki yapraklarının dökülmesine sebep olan kimyasal maddeleri de kapsar.

Çimlenmeyi önleyen ürünler, tohumlara, çiçek soğanı, yumrulara veya toprağa filizlenmeyi önlemek veya geciktirmek için uygulanabilir.

Bitki büyümesini düzenleyici maddeler, bitkinin hayati faaliyetlerini değiştirerek büyümeyi hızlandırmak veya geciktirmek, verimi artırmak, kaliteyi iyileştirmek veya hasatı kolaylaştırmak, vb. için uygulanır. Bitki hormonları (fito hormonlar) bitki büyümesini düzenleyicilerin bir çeşididir (örn; jiberelik asit). Sentetik organik kimyasallarda bitki büyümesini düzenleyici olarak kullanılır.

(IV) **Dezenfekte ediciler**

Dezenfekte ediciler, genellikle cansız nesneler üzerinde bulunan, istenmeyen bakterileri, virüsleri ve diğerk mikroorganizmaların yok eden veya aktif olmayan hale getiren maddelerdir.

Dezenfekte ediciler, örn; hastanelerde duvarların vb. temizlenmesinde veya alet ve edevatın sterilize edilmesinde kullanılır. Ziraatte tohumların dezenfekte edilmesinde ve istenmeyen mikro organizmaları kontrol etmek için hayvan yemlerinin imalatında kullanılır.

Bu grup, hijyenik maddeleri, bakteriostatları ve sterilize edicileri içine alır.

Bu pozisyon, mayıtları ve akarları, yumuşakçaları, nematodları, kemiricileri, kuşlar ve diğerk zararlıları (emici ve yirtıcılar) kontrol etmede kullanılan ürünleri de içine alır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon **haricindedir**:

(a) Yukarıda belirtilen tanımlara uymayan dezenfekte edici, haşarat öldürücü, vb. ürünler. Bu ürünler, kendi

özelliklerine göre uygun oldukları pozisyonlarda yer alır. Örneğin:

- (i) Öğütülmüş piretrum çiçekleri **(12.11 pozisyonu)**.
 - (ii) Piretrum hılasası (mineral yağ ilavesi ile standardize olsun olmasın) **(13.02 pozisyonu)**.
 - (iii) Kreozot yağı veya mineral kreozot **(27.07 pozisyonu)**.
 - (iv) Naftalen, DDT (ISO) (clofenotane (INN), (1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl)ethan)ve kimyasal olarak belirli bir yapıda olan izole haldeki diğer bileşikler (sulu solüsyonlar dahil) **(Fasıl 28 veya 29)**.
 - (v) Kemirici hayvan ilaçları, vb. için esas madde olarak kullanılan mikroorganizma kültürleri **(30.02 pozisyonu)**.
 - (vi) Kullanılmış ve tesiri kalmamış oksit **(38.25 pozisyonu)**.
- (b) Tarifenin daha özel bir pozisyonunda yer alan ve dezenfekte edici, haşarat öldürücü, vb. gibi özellikleri tali derecede kalan müstahzarlar: Örneğin:
- (i) Gemi kalafatlaması, vb. için zehirli maddeler içeren ve kirlenmeye karşı kullanılan boyalar **(32.08, 32.09 veya 32.10 pozisyonları)**.
 - (ii) Dezenfektan sabunlar **(34.01 pozisyonu)**.
 - (iii) DDT (ISO)(clofenotane (INN), (1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan) 'li mum cilalar **(34.05 pozisyonu)**.
- (c) Tıpta ve veterinerlikte kullanılan ilaç karakterine sahip dezenfekte edici, haşarat öldürücüler, vb. **(30.03 veya 30.04 pozisyonları)**.
- (d) Kapalı yerlerde kullanılan müstahzar deodorantlar (dezenfekte edici özelliğe sahip olsun olmasın) **(33.07 pozisyonu)**.

Altpozisyon Açıklama Notu.

3808.91 ila 3808.99 Altpozisyonları

Bu alt pozisyonlardaki ürünler, çok sayıda kullanım yeri olan ürünler olup ilk bakışta birden çok alt pozisyonlarda sınıflandırılabilir ve genellikle 3 nolu Genel Yorum Kuralı çerçevesinde sınıflandırılırlar.

38.09 - TARİFENİN BAŞKA YERİNDE YER ALMAYAN VEYA BELİRTİLMİYEN MENSUCAT, KAĞIT, DERİ VE BENZERİ SANAYİLERDE KULLANILAN TÜRDE 2APRE VEYA FİNİSAJ2 MÜSTAHZARLARI, BOYAYICI MADDELERİN SABİTLEŞTİRİLMESİNİ VEYA BOYAMA İŞLEMİN HIZLANDIRMAYI SAĞLAYICILAR VE DİĞER ÜRÜNLER VE MÜSTAHZARLAR (ÖRNEĞİN, MÜSTAHZAR HAŞIL VE APRELER, MÜSTAHZAR MORDANLAR GİBİ).

3809.10 - Esası nişastalı madde olanlar

- Diğerleri:

3809.91 -- Mensucat sanayiinde veya benzeri sanayilerde
kullanılan türde olanlar

3809.92 -- Kağıt sanayiinde veya benzeri sanayilerde kullanılan türde
olanlar

3809.93 -- Deri sanayiinde veya benzeri sanayilerde kullanılan türde
olanlar.

Bu pozisyon, Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan, iplik, kağıt, mensucat, karton, deri vb. maddelerin genellikle işleme veya ikmal safhalarında kullanılan türdeki ürünlerle ve müstahzarlarla ilgili geniş bir aralığı kapsar.

Bu pozisyonda yer alan ürünler ve müstahzarlar, bileşimleri ve sunuluş tarzları itibariyle bu pozisyonda belirtilen sanayilerde ve benzeri yerlerde (örn; halı dokuma sanayinde, vulkanize lif sanayiinde, kürk sanayinde) özel bir kullanım olanağı sağlamaları nedeniyle tanınabilirler. Sanayiden ziyade eve tahsis edilen bu tür ürünler ve müstahzarlarda (örn; mensucat yumuşatma maddeleri) bu pozisyona dahildir.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona dahildir:

(A) Mensucat veya benzeri sanayilerde kullanılan ürünler ve müstahzarlar:

- (1) Ürünlerin durumunu değiştirmek için (modifiye etme) kullanılan müstahzarlar, örn: sertlik sağlayan maddeler (genellikle esas nişastalı maddeler (buğday, pirinç, mısır (korn) ve patates nişastası, dekstrin gibi)), kıvam verici maddeler (likenler, aljinatlar, vb.), jelatin, kazein, bitkisel zamklar (kitre zımkı, vb.), kolofanlar teşkil edenler); tokluk (ağırlık) sağlayan maddeler; yumuşaklık veren maddeler (esas gliserol, imidazolin türevleri vb. teşkil edenler); dolgu maddeleri (esasını tabii veya sentetik yüksek molekül ağırlıklı bileşikler teşkil edenler).

Yukarıda bahsedilen temel yapı elemanlarına ilave olarak, müstahzarlardan bazıları, ıslatma maddeleri (sabunlar, vb.), yağlama yağları (keten tohumu yağı, mumlar, vb), dolgu maddeleri (kaolen, baryum sülfat, vb.) ve koruyucular (özellikle, çinko tuzları, bakır sülfat, fenol) içerir.

- (2) **Kaymazlık ve kusursuz finisajlı imalat için kullanılan maddeler.** Bu maddelerle, tirkotajda ve çoraplarda iplik çekilmelerini önlemeyi ve dokumanın kaymasını azaltma amaçlanır. Genellikle bunların esasını, polimerler, doğal reçineler veya silisik asit oluşturur.
- (3) **Kirleri söküp atan maddeler.** Bunların esasını, genellikle silisik asit, alüminyum bileşikler veya organik bileşikler oluşturur.
- (4) **Buruşma ve çekmeyi önleyen müstahzarlar.** En az iki reaktif gruplu (örn; bis-(hidroksimetil) bileşikler, bazı aldehitler ve asetaller) kimyasal olarak belirli bir yapıda olan bileşiklerin bir karışımıdır.
- (5) **Parlaklık gideren maddeler.** Mensucatın parlaltısını veya parlaklığını azaltmak için kullanılır. Genellikle selüloz eterleri, jelatin, zambak, yüzey-aktif maddeleri, vb.ile stabilize edilmiş pigmentlerin (titanyum oksit, çinko oksit, litopon, vb.) süspansiyonundan ibarettir.

Burada yer alan müstahzarları, boyalarla (32.08, 32.09 veya 32.10 pozisyonları) ve yapağı yağlamaya mahsus yağlama müstahzarlarıyla (27.10 veya 34.03 pozisyonları) karıştırmamalıdır.
- (6) **Yanmayı geciktiren müstahzarlar.** Bunlar amonyum tuzları, azot, brom fosfor veya bor bileşikler esaslı veya antimon oksit veya diğer oksitli, klorlanmış organik maddeler esaslı formüle dayanmaktadır.
- (7) **Parlaklık veren maddeler.** Bunlar, genellikle parafinler, mumlar, poliolefinler veya poliglikollerin emülsiyonundan ibaret olup, mensucata parlaklık veya parlaltı kazandırır.
- (8) **Mordansaj işlemi için müstahzarlar.** Bunlar, dokumaya elverişli maddeler ile mamullerinin boyanması veya üzerine emprime yapılması sırasında boyayıcı maddelerin elyaf üzerine tespit edilmesini temin için kullanılmaktadır. Suda çözünabilen bu müstahzarların esasını bilhassa metalik tuzlar (örn; alüminyum, amonyum, krom veya demir sülfatlar veya asetatlar, potasyum dikromat, antimon potasyum tartarat vb.) veya tanen oluşturur (bu Açıklama Notunun sonunda yer alan istisnalardan (d)'ye bakınız).
- (9) **Boya taşıyıcılar.** Bunlar, sentetik liflerin şişmesine yol açarak boyama ve basma işlemini hızlandırmak için kullanılmakta olup bifenil veya benzen, fenol veya hidroksitoluik asit türevleri, bifenil-2-ol, triklorobenzenler ve metil hidroksitoluik ve bunların karışımları (yüzey-aktif maddeler içersin içermesin) gibi hidroksitoluik asit esaslı müstahzarları içine alır.
- (10) **Keçeleşmeyi önleyen maddeler.** Bunlar, çoğunlukla klorlayıcı veya oksitleyici maddeler veya sentetik reçine oluşturan maddelerin özelleştirilmiş formülleri olup, hayvansal liflerin keçelenmesini azaltırlar.
- (11) **Haşılama maddeleri.** Bunlar, dokuma işleminde ipliği daha dayanıklı hale getirmek için kullanılır. Bu müstahzarların esasını genellikle nişasta, nişasta türevleri veya diğer doğal veya sentetik polimer bağlayıcılar oluşturur. Bunlar, aynı zamanda, ıslatma maddeleri, yumuşatma maddeleri, yağlar, mumlar veya diğer maddeleri içerebilir. Bu grup aynı zamanda emülsifiye edilmiş çözgü haşıl mumları ve haşılama için hazırlanmış emülsifiye edilmiş yağları da içine alır.
- (12) **Yağı söküp atıcı maddeler.** Bunlar, genellikle perflorinatlı karboksilik asitler gibi organik flor bileşiklerinin solüsyonları veya emülsiyonları olup, modifiye reçineler içerebilirler ve dokumaya elverişli mensucatta yağı söküp atarlar.
- (13) **Suyu uzaklaştırıcı maddeler.** Bunlar, selüloz eterleri, jelatin, zambak, organik yüzey-aktif maddeler (mumlar veya lanolin gibi), vb. tarafından stabilize edilen ve örneğin, alüminyum veya zirkonyum gibi ilave çözünabilir tuzları içeren, su geçirmeyen ürünlerin (mumlar veya lanolin gibi) sulu emülsiyonlarından oluşur. Bu grup ürünler aynı zamanda silikon ve florin türevlerine dayalı müstahzarları da içine alır.

(B) **Kağıt, karton ve benzeri sanayilerde kullanılan ürünler ve müstahzarlar:**

- (1) **Bağlayıcı maddeler.** Bunlar, sıvama karışımları içindeki pigment parçacıklarını bağlamak için kullanılmakta olup kazein, nişasta, nişasta türevleri, soya proteini, hayvansal tutkal, aljinatlar veya selüloz türevleri gibi doğal maddeler esaslı müstahzarlardır.
- (2) **Haşılama maddeleri veya haşılama katkı maddeleri.** Bunlar, kağıt yapımında kullanılan maddeler olup, kağıdın basılabilirliğini, düzgünlüğünü ve parlaklığını geliştirmek için ve kağıda yazı yazma özelliğini kazandırmak için kullanılırlar. Bu müstahzarlar, kolofan sabunları, kuvvetlendirilmiş reçineler, mum dispersiyonu, parafin dispersiyonu, akrilik polimerler, nişasta ve karboksimetilselüloz veya bitkisel sakızı kapsar.
- (3) **Islaklık mukavemetini artırıcı maddeler.** Bu müstahzarlar, çekme, yırtılma, yanma mukavemetini ve ıslak kağıdın veya dokunmamış veya örülmemiş maddelerin aşınma direncini artırmak için kullanılır.

(C) **Deri ve benzeri sanayilerde kullanılan ürünler ve müstahzarlar:**

- (1) **Bağlayıcı maddeler.** Bunlar, pigment boyalarının deriye tutmasını sağlayan müstahzarlardır. Özel olarak formüle edilmiş olup, genellikle protein maddeleri, tabii reçineler veya mumlar vb. esaslıdır.
- (2) **Olgunlaştırıcılar (season).** Bunlar, derinin finisajında son yüzey kaplama maddesi olarak uygulanmak üzere özel olarak formüle edilmişlerdir. Yapıları ve bileşimi yukarıda (1)'nci paragrafta bahsedilen bağlayıcılarla benzerdir.
- (3) **Su geçirmez maddeler.** Bunlar, genellikle (i) krom sabunları, (ii) çözücüler (izopropil alkol gibi) içinde alkil suksinik asit veya sitrik asit türevleri, vb. veya (iii) florlu kimyasal maddelerin solüsyonları veya dispersiyonlarını içerir.

Yukarıda hariç tutulan ürünlere ilave olarak, aşağıda yazılı olanlar da bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Dokumaya elverişli maddelerin, deri, kürk veya diğer maddelerin yağ veya gres ile işleme tabi tutulmasında kullanılan çeşitli müstahzarlar (**27.10 veya 34.03 pozisyonları**).
- (b) Kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole halde bulunan elementler veya bileşikler (genellikle **Fasıl 28 veya 29**).
- (c) Pigmentler, müstahzar boyalar, boyalar, vb. (**Fasıl 32**).
- (d) Organik yüzey aktif maddeler veya müstahzarlar, örn; boyama adjuvanları (**34.02 pozisyonu**).
- (e) Dekstrinler ve diğer tadil edilmiş nişastalar ve esaslı nişastalar veya dekstrinler veya diğer tadil edilmiş nişasta olan tutkallar (**35.05 pozisyonu**).
- (f) Haşarat öldürücüler ve diğer müstahzarlar (**38.08 pozisyonu**).
- (g) Polimerlerin solüsyonları, dispersiyonları veya emülsiyonları (**32.09 pozisyonu veya Fasıl 39**).

38.10 - METAL SATIHLARININ TEMİZLENMESİNDE KULLANILAN MÜSTAHZARLAR; METALLERE LEHİM VE KAYNAK YAPILMASINDA KULLANILAN SIVI MÜSTAHZARLAR VE DİĞER YARDIMCI MÜSTAHZARLAR; METAL VE DİĞER MADDELERDEN MEYDANA GELEN LEHİM VE KAYNAK PASTALARI VE TOZLARI; LEHİM VE KAYNAK ÇUBUKLARININ VE ELEKTROTLARIN SIVANMASINDA VEYA KAPLANMASINDA KULLANILAN MÜSTAHZARLAR.

3810.10 - Metal satırlarının temizlenmesinde kullanılan müstahzarlar;
metal ve diğler maddelerden meydana gelen lehim ve kaynak
pastaları ve tozları

3810.90 - Diğlerleri

- (1) **Metal satırlarının temizlenmesinde kullanılan müstahzarlar.** Bunlar, metal satırlarındaki oksit, pullar, pas ve lekeleri çıkarmaya veya bazı işlemlerin yapılmasını kolaylaştırmak amacıyla bu satırların parlaklığını gidermeye yarayan müstahzarlardır. Metal satırlarının bu suretle temizlenmesi bir finisaj işlemi olabileceği gibi, daha önceki safhalarda (örn; metali çekme veya haddeden geçirme işlemine hazırlama safhasında) veya galvanizasyon, metalizasyon, kalaylama, kaplama, elektrolitik kaplama ve boyama gibi işlemlere hazırlık safhasında da olabilir.

Bu müstahzarlar, genellikle seyreltik asitler (hidroklorik, sülfürik, hidroflorik, nitrik, fosforik, vb.) esaslıdır ve bazen metalin aşınmasını (korozyonunu) sınırlandıran inhibitör (önleyici) maddeleri de içermektedir. Bununla beraber, bu müstahzarların bazıları alkali bir madde (örn; sodyum hidroksit) esasına dayanır.

Metalleri temizleme müstahzarları bu pozisyona **dahil değildir (34.02 pozisyonu).**

- (2) **Metallere lehim ve kaynak yapılmasında kullanılan müstahzarlar ve diğler yardımcı terkipler.** Metallere lehim ve kaynak yapılmasında kullanılan müstahzarlar, birbirine eklenecek olan metal satırlarının ve aynı zamanda lehimin kendisinin oksidasyonunu engellemek ve bu suretle lehimleme ve kaynamayı kolaylaştırmak amacıyla kullanılır. Bu nedenle, bu tür müstahzarlar, lehim ve kaynak işlemleri sırasında oluşan oksitleri eritme özelliğine sahiptirler. Çinko klorür, amonyum klorür, sodyum tetraborat, kolofan ve lanolin bu müstahzarlarda en yaygın kullanılan maddelerdir.

Kaynak işlemleri sırasında, yoğun ısı jeneratörü (alümino termik usulü) olarak kullanılan toz veya granül halindeki alüminyumun çeşitli metalik oksitlerle (örn; demir oksit gibi) olan karışımları da bu gruba dahildir.

- (3) **Metalden ve diğler maddelerden ibaret olan lehim ve kaynak tozları ve patları.** Bu müstahzarlar, lehimlenecek ve kaynatılacak olan metal yüzeylerini birbirine yapıştırmak için kullanılmakta olup esas unsurunu metaller (genellikle kalay, kurşun, bakır, vb. alaşımları) teşkil etmektedir. Bu müstahzarlar, bu pozisyonda **yalnız şu durumlarda** sınıflandırılırlar:
- (a) Metal unsurun yanı sıra diğler unsurları da içerdği takdirde (bu unsurlar yukarıda (2) numaralı paragrafta bahsedilen türden olan yardımcı terkiplerdir); ve
- (b) Toz veya pat halinde hazırlanmış bulunduğu takdirde.

Buna mukabil, sadece metal tozlarından (birbirleriyle karıştırılmış olsun olmasın) oluşmuş olan lehim ve kaynak işlerine mahsus müstahzarlar bu pozisyon **haricindedir** (bileşenlerine göre **71.Fasılda** veya **XV. bölümde** yer alır).

- (4) **Kaynak çubuklarının veya elektrotlarının sıvanmasında veya nüveleri olarak kullanılan müstahzarlar.** Bunlar, kaynak işlemleri sırasında teşekkül eden oksitlerin eriyebilen bir cüruf halinde bertaraf edilmesine olanak sağlayan müstahzarlar olup genellikle kireç ve kaolen gibi maddeleri içeren ve ateşe dayanıklı bir karışımdan oluşmaktadır.

Adi metalden veya metal karbürlerden, lehim ve kaynak müstahzarıyla sıvanmış veya kaplanmış olan elektrotlar bu pozisyon **haricindedir (83.11 pozisyonu).**

38.11 - VURUNTUYU ÖNLEYİCİ MÜSTAHZARLAR, OKSİDASYONU DURDURUCU MADDELER, PEPTİZAN KATKILAR, AKIŞKANLIĞI DÜZENLEYİCİ MADDELER, AŞINMAYI ÖNLEYİCİ KATKILAR VE MİNERAL YAĞLAR (BENZİN DAHİL) VEYA MİNERAL YAĞLAR GİBİ AYNI AMAÇLA KULLANILAN DİĞER SIVI YAĞLAR İÇİN DİĞER MÜSTAHZAR KATKILAR.

- Vuruntuyu önleyici müstahzarlar:

3811.11 -- Esası kurşun bileşikleri olanlar

3811.19 -- Diğerleri

- Yağlama yağları için katkılar

3811.21 -- Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağları
içerenler

3811.29 -- Diğerleri

3811.90 - Diğerleri

Bu pozisyondaki müstahzarlar, istenilen özellikleri kazandırmak veya arttırmak ya da istenilmeyen özellikleri azaltmak veya yok etmek amacıyla kullanılan sıvılar veya mineral yağlar için katkı maddeleridir.

- (A) **Mineral yağlar için müstahzar katkıları.** Bu grup aşağıdakileri kapsar:

- 1.- **Ham yağlar için katkı maddeleri.** Bu grup metal yapıları (özellikle damıtma kolonları) korumak için ham yağlara ilave edilen korozyonu önleyici maddeleri içerir. Aktif bileşenleri daha çok imidazolinden türetilen genellikle amino-tipi maddelerdir.
- 2.- **Benzin (petrol için katkı maddeleri).** Bu grup, şunları içine alır:
 - (a) **Vuruntuyu önleyici müstahzarlar.** Yakıtların erken ateşlemeye karşı dirençlerini artırma ve vuruntuyu önleme etkisine sahiptir. Genellikle, tetraetil- kurşun ve tetrametil-kurşun esaslı olup örn; 1,2-dibrometan veya monoklornaftalen de içerebilirler. Bu pozisyon kurşunlu vuruntuyu önleyici depo tanklarından elde edilen ve esas itibarıyla kurşun, kurşun bileşikleri ve demir oksit ihtiva eden kurşunlu vuruntuyu önleyici bileşik cüruflarını **kapsamaz. (26.20 pozisyonu)**
 - (b) **Oksidasyonu önleyici müstahzarlar.** En önemli oksidasyon önleyici müstahzarlar, fenolik esaslı ürünler (örn; dimetil-*tert*-bütilfenol) ve alkil *p*-fenilendiaminler gibi aromatik aminlerin türevleri esaslıdır.
 - (c) **Donmayı önleyici müstahzarlar.** Yakıt sistemlerindeki buzlanmayı önlemek için benzine (petrole) ilave edilen, çoğunlukla alkol (örn; propan-2-ol (veya izopropil alkol)) esaslı ürünlerdir.
 - (d) **Deterjanlar.** Karbüratörü, silindire giriş ve çıkışları temiz tutmak için kullanılan müstahzarlardır.
 - (e) **Yapışkan maddelerin oluşmasını önleyen müstahzarlar.** Bunlarla, karbüratör veya motor girişinde yapışkan maddelerin oluşmasını önlemek amaçlanır.
- 3.- **Yağlama yağları için katkıları.** Bu gruba şunlar dahildir:
 - (a) **Akışkanlığı artırıcı müstahzarlar.** Bunlar, polimetakrilatlar, polibütenler, polialkilstirenler gibi polimerler esaslı maddelerdir.
 - (b) **Akıtma noktasını indiren müstahzarlar.** Bunlar, kristallerin düşük sıcaklıklarda agregasyonunu önler. Bu müstahzarlar etilen polimerleri, vinil esterleri ve eterleri veya akrilik esterler esaslıdır.
 - (c) **Oksidasyonu önleyici müstahzarlar.** Bunlar, genellikle fenolik veya amino bileşikleri esaslıdır.
 - (d) **Yüksek basınç (EP) katkı müstahzarları.** Bunlar, çinko organo ditiyofosfatlar, sülfürlü yağlar, klorlu hidrokarbonlar, aromatik fosfatlar ve tiyofosfatlar esaslıdır.
 - (e) **Deterjanlar ve dispersantlar.** Bunlar, alkil fenoksitler, naftenatlar veya alüminyum, kalsiyum, çinko veya baryum gibi bazı metallerin petrol sülfonatları esaslıdır.
 - (f) **Pas önleyici müstahzarlar.** Bunlar, kalsiyum veya baryumun organik tuzları, (sülfonatları), aminler veya alkilsüksinik asitler esaslıdır.
 - (g) **Köpüklenmeyi önleyici müstahzarlar.** Bunlar, genellikle silikon esaslıdır.

Motor silindirleri üzerindeki aşınmayı azaltmak gibi amaçlarla motor yakıtlarına veya yağlama maddelerine küçük miktarlarda katılmaya mahsus olan yağlama müstahzarları bu pozisyon **haricindedir. (27.10 veya 34.03 pozisyonları).**

4.- **Diğer mineral yağlar için katkılar.** Bu gruba şunlar dahildir:

- (a) **Akıtma noktasını indiren müstahzarlar.** Bunlar, yukarıda 3 (b) deki yağlama yağları için kullanılanlara benzerler.
- (b) **Oksidasyonu önleyici müstahzarlar.** Bunlar, benzin (petrol) için kullanılanlara benzerler.
- (c) **Setan sayısını geliştiren müstahzarlar.** Bunlar, gaz oiller için olup, örneğin alkil nitrat ve alkil nitrit esaslıdır.
- (d) **Yüzey aktif maddeli katkı müstahzarları.** Bunlar depo edilmiş yağların tortulaşmasını yok eden ve önleyen müstahzarlardır (**asfaltenler**).
- (e) Yanma odalarında veya fırın bacalarındaki **İstenmeyen döküntü ve birikintileri (örn; kül, karbon karası) azaltan veya önleyen katkı müstahzarlar ve ısıyı ileten yapılarda veya bacalarda uçucu ürünlerin (örn; SO₂ ve SO₃) sebep olacağı korozyonu azaltan müstahzar katkıları.**
- (f) **Donmayı önleyen müstahzarlar.** Bunlar, yakıt sistemindeki donmayı önlemek için ilave edilen müstahzarlardır.

(B) **Mineral yağlarla aynı amaç için kullanılan diğer sıvılar için hazırlanmış müstahzar katkıları.**

Aşağıdakiler, mineral yağlarla aynı amaç için kullanılan sıvılar arasında yer alırlar:

- (a) Alkol (örn; gazohol) esaslı yakıtlar; ve
- (b) Suni yağlama yağları:
 - (1) Organik asitlerin esterleri (adipatlar, azelatlar, neopentilpoliol esterler) veya anorganik asitler (triaril fosfatlar) esaslı olanlar;
 - (2) **Poli eterler (poli(oksietilen) (polietilen glikol) veya poli(oksipropilen) (polipropilen glikol)) esaslı olanlar;**
 - (3) Silikon esaslı olanlar.

Bu müstahzar katkıları, uygun mineral yağlar için kullanılanlarla aynıdır.

Bu pozisyon, kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole halde bulunan maddeler ve bileşikler (genellikle **Fasıl 28 veya 29**) veya müstahzar şeklinde bulunmayan petrol sülfonatlarını **kapsamaz**.

Aşağıda yazılı olanlar da bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) Molibden disülfür esaslı yağlama müstahzarları (**34.03 pozisyonu**).
- (b) Yağ ve diğer ortamlarda süspansiyon halinde bulunan koloidal grafit ve yarı koloidal grafit (**38.01 pozisyonu**).

38.12 - VULKANİZASYONU ÇABUKLAŞTIRICI MÜSTAHZARLAR; KAUÇUK VE PLASTİKLER İÇİN, TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN PLASTİFİYAN BİLEŞİKLER; OKSİDASYONU ÖNLEYİCİ MÜSTAHZARLAR VE KAUÇUK VE PLASTİKLERİ DAYANIKLI HALE GETİRMEDE KULLANILAN DİĞER STABİLİZATÖR BİLEŞİKLER.

3812.10 - Vulkanizasyonu çabuklaştırıcı müstahzarlar

3812.20 - Kauçuk ve plastikler için plastifiyan bileşikler

- Oksidasyonu önleyici müstahzarlar ve kauçuk veya plastikleri dayanıklı hale getirmede kullanılan diğer stabilizatör bileşikler

3812.31 - - 2,2,4-trimethyl-1,2-dihydroquinoline (TMQ) oligomerlerinin karışımları

3812.39 - - Diğerleri

Bu pozisyonun amaçları açısından "bileşik", "mamul" ve "müstahzar" terimleri şunlardır:

- (i) Ölçülü karışımlar; ve
- (ii) 38.23 pozisyonundaki yağ asitleri veya yağ alkoller gibi homolog serilerden elde edilen ürünleri içeren reaksiyon karışımları.

(A) Vulkanizasyonu çabuklaştırıcı müstahzarlar.

Bu ürün kategorisi, vulkanizasyon için gerekli olan zaman ve sıcaklığı azaltmak ve vulkanize edilecek kauçuk mamulatin fiziksel özelliklerini iyileştirmek amacıyla vulkanizasyon işleminden önce kauçuğa katılan ürünleri kapsar. Bunlar bazen plastifiyan olarak da rol oynar. Bu pozisyon, **sadece** karışım halinde olan ürünleri kapsar.

Bu müstahzarlar, genellikle organik ürünler (difenilguanidin, ditiyokarbamatlar, tiyuramsülfürler, hekzametilentetramin, merkaptobenzotiyazol, vb.) esasına dayanmakta ve çoğunlukla anorganik aktivatörler (çinko oksit, magnezyum oksit, kurşun oksit, vb.) ile birleşmiş bulunmaktadır.

(B) Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen veya yer almayan, kauçuk ve plastik için olan plastifiyan bileşikler.

Bu ürün kategorisi, plastiklere istenilen derecede esneklik kazandırabilmek ve kauçuk karışımının plastikliğini artırmak için kullanılan plastifiyan bileşikleri içine alır. Bunlara örnek olarak, 38.23 pozisyonundaki karışık yağ alkollerinden elde edilen dialkil fitalatlar yanında iki veya daha fazla fitalat esterlerinin ölçülü karışımları verilebilir. Plastifiyanlar yaygın olarak polivinil klorit ve selüloz esterleri ile kullanılır.

Bu pozisyon Tarifenin başka pozisyonlarında daha özel bir şekilde yer alan, bazen plastifiyanlar olarak adlandırılan veya plastifiyan olarak kullanılan ürünleri **kapsamaz** (bu pozisyonla ilgili Açıklama Notlarının

sonundaki istisnalara bakınız).

(C) **Oksidasyonu önleyici müstahzarlar ve kauçuk veya plastikleri dayanıklı hale getirmede kullanılan diğer stabilizatör bileşikler.**

Bu ürün kategorisi, 2,2,4-trimethyl-1,2-dihydroquinoline (TMQ) oligomerlerinin karışımları, karışık alkili difenilaminler ve esaslı N-naftilanilin olan müstahzarlar gibi kauçuk veya plastikler (sertleşmeyi ve eskimeyi önlemek için kauçuk sanayiinde kullanılan) için oksitlenmeye karşı müstahzarları kapsar.

Bu kategori aynı zamanda, kauçuk ve plastikler için diğer stabilizatör bileşikler de kapsar. Bu tür ürünlere örnek olarak, iki veya daha fazla stabilizatörden oluşan ölçülü karışımların yanısıra 38.23 pozisyonundaki karışık yağ alkollerinden elde edilen organotin bileşikler karışımlar gibi reaksiyon karışımları verilebilir. Plastikler için stabilizatör bileşiklerin esas faydası, poli(vinil klorür) gibi bazı polimerlerin dehidroklorinasyonunu önlemektir. Bunlar, poliamidlerde ısı stabilizatörü olarak da kullanılabilir.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) **Fasıl 27** deki petrol yağları, vazelin, parafin mumları ve asfaltlar.
- (b) **28** veya **29.Fasılarda** yer alan kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole halde bulunan bileşikler (örn; dioktil fitalat).
- (c) Mineral yağlarla aynı amaç için kullanılan diğer sıvılar için veya mineral yağlar için katkı maddesi olarak antioksidan müstahzarlar (**38.11 pozisyonu**).
- (d) Kimyasal plastifiyanlar olarak bilindiği halde, kauçuk işlemlerinde kullanılan peptinleştiriciler (genellikle **38.24 pozisyonu**).
- (e) **Fasıl 39** daki polimerler.

38.13 - YANGIN SÖNDÜRME ALETLERİ İÇİN DOLGU MADDELERİ VE BİLEŞİMLER; HER ÇEŞİT YANGIN SÖNDÜRME BOMBALARI.

Bu pozisyon aşağıdakileri kapsar:

- (A) **Yangın söndürme cihazlarında kullanılan müstahzarlar.** Bunlar, bikarbonat esasına dayanan ve bazen tecrit edici bir köpük tabakası oluşturmak amacıyla kınakına, meyan kökü özü veya yüzey-aktif ürünler gibi maddeler katılan müstahzarları içerir. Bu müstahzarlar sıvı veya kuru halde bulunabilir.
- (B) **Yangın söndürme cihazları için bulundukları şekilde yerleştirilebilecek durumda ambalajlanmış haldeki ürünler ve müstahzarlar.** Bunlar, yangın söndürme cihazlarına bulundukları şekilde yerleştirilmek üzere, örn; cam, metal saçlardan yapılmış hafif kaplar olup aşağıda yazılı maddelerden birini içerir:
 - (1) Yukarıda (A) paragrafında belirtilen türden müstahzarlar; veya
 - (2) Kullanılacağı zaman temasa gelmek üzere bir diğerinden bir bölme ile ayrılmış halde olan iki veya daha fazla karışık halde olmayan ürünler (örn; alüminyum sülfat solüsyonu ve sodyum hidrojen karbonat solüsyonu gibi); veya
 - (3) Karışık halde olmayan tek bir ürün (karbon tetra klorür, metil bromür veya sülfürik asit gibi).

- (C) **Yangın söndürme bombaları.** Bunlar, içi yangın söndürme ürünleri (karışık olsun olmasın) ile doldurulmuş halde olan ve yangın söndürme cihazlarına takılmaksızın doğrudan doğruya kullanılan kaplar olup, yangının ortasına fırlatınca kırılan ve bu suretle içindeki söndürücü maddeleri serbest bırakan "cam veya pişmiş topraktan yapılmış veya içindeki söndürücü ürünü fıskırtmak için sadece bir ucunun iki parmak arasında kırılması gereken cam ampullerden yapılmıştır.

İğne veya tetik tertibatı vasıtasıyla baş aşağı getirilerek veya diğer şekillerde işleyen yangın söndürme cihazları, taşınabilir şekilde olsun olmasın veya içi söndürücü ürün veya müstahzarlarla doldurulmuş halde bulunsun bulunmasın **84.24 pozisyonunda** yer alır.

Söndürücü özelliğe sahip, yukarıda (B)(2), (B)(3) ve (C) paragraflarında tanımlanan şekillerde hazırlanmamış ve karışık olmayan kimyasal ürünler de bu pozisyon **haricindedir (28 veya 29. Fasil)**.

38.14 - TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN ORGANİK KARMA ÇÖZÜCÜLER VE İNCELTİCİLER; BOYA VE VERNİK ÇIKARMADA KULLANILAN MÜSTAHZARLAR.

Bu pozisyon, kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole haldeki bileşiklerden olmamak ve Tarifenin daha özel bir pozisyonunda yer almamış olmak **şartıyla**, organik çözücüler ve incelticileri (ağırlık itibarıyla %70 veya daha fazla petrol yağı içersin içermesin) kapsar. Bunlar, az çok uçucu sıvılar olup, diğerleri meyanında, vernik ve boyaların hazırlanmasında veya makina parçaları için yağ temizleyici, vb. müstahzarlar olarak kullanılabilir.

Bu pozisyonda sınıflandırılan ürünlerle ilgili örnekler:

- (1) Aseton, metil asetat ve metanol karışımları ile etil asetat, bütıl alkol ve toluen karışımları.
- (2) Makina parçalarının yağlarının temizlenmesinde kullanılan ve aşağıdakilerin bir karışımı olan müstahzarlar:
 - (i) Triklor etilenli white sprit; veya
 - (ii) Klorlu ve ksilenli petrol benzini (petroleum spirit).

Bu pozisyon, yukarıdaki karışımlara az miktarda parafin mumu (çözücünün uçmasını geciktirmek için), emülsifyer, jel yapıcı ajanlar, vb. katılmak suretiyle hazırlanan boya ve vernik çıkarıcı bileşimleri de kapsar.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona **dahil değildir**:

- (a) Kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole halde bulunan çözücüler veya inceltici bileşikler (genellikle **Fasil 29**) ve çözücü ve inceltici olarak kullanılan ve fakat tarifenin daha özel bir pozisyonunda yer alan kompleks yapıli ürünler; örneğin çözücü nafta (**27.07 pozisyonu**), white sprit (**27.10 pozisyonu**), zamb, odun veya terabantin esansı (**38.05 pozisyonu**); odun katranı yağları (**38.07 pozisyonu**), anorganik bileşenli çözücüler (genellikle **38.24 pozisyonu**).
- (b) Tırnak cilalarını çıkarmada kullanılan, perakende satılacak şekilde hazırlanmış bulunan çözücüler (**33.04 pozisyonu**).

38.15 – TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN REAKSİYON BAŞLATICILAR, REAKSİYON HIZLANDIRICILAR VE KATALİTİK MÜSTAHZARLAR.

- Takviye edilmiş katalizörler:

3815.11 -- Aktif maddesi nikel veya nikel bileşikler olanlar

3815.12 -- Aktif maddesi kıymetli metal veya metal bileşikler olanlar

3815.19 -- Diğerleri

3815.90 - Diğerleri

Bu pozisyon, bazı kimyasal işlemleri başlatan veya hızlandıran müstahzarları kapsar. Bu işlemleri geciktiren ürünler bu pozisyona **dahil değildir**.

Bu müstahzarlar kabaca iki gruba ayrılır:

- (a) Bu ilk gruptaki müstahzarlar, genellikle bir mesnet üzerine depolandırılmış bir veya daha çok sayıda aktif maddeden (takviye edilmiş katalizörler olarak bilinirler) veya temelini aktif maddelerin oluşturduğu karışımlardan meydana gelir. Çoğu hallerde bu aktif maddeler, bazı metaller, metalik oksitler, diğer metal bileşikler veya bunların karışımıdır. En çok bu şekilde veya bileşikler halinde kullanılan metaller kobalt, nikel, paladyum, platin, molibden, krom, bakır veya çinkodur. Bazen aktif hale getirilen mesnetler genellikle alüminyum, karbon, silikajel, silisli fosilli topraklar veya seramik maddelerden ibarettir. Takviye edilmiş katalizörlere Ziegler veya Ziegler-Natta çeşitleri örnek olarak verilmektedir.
- (b) Bu ikinci gruptaki müstahzarlar, yapısı ve oranları katalizör ilave edilecek kimyasal reaksiyona göre değişen nispet ve tabiattaki bileşik esaslı karışımlardır. Bu müstahzarlara aşağıdakiler dahildir:
 - (i) "Serbest radikal katalizörler" (örn; organik peroksitlerin veya azo bileşiklerinin organik solüsyonları, redoks karışımları);
 - (ii) İyonik "katalizörler" (Alkil lityum);
 - (iii) Polikondensasyon reaksiyonları için "katalizörler" (örn; kalsiyum asetat ile antimon trioksit karışımları).

İkinci grup müstahzarlar, genellikle polimerlerin imali sırasında kullanılır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona **dahil değildir**:

- (a) Adi metal bileşiklerin çıkartılmasında veya adi metallerin kimyasal bileşiklerinin imalinde kullanılan etkisi kalmamış katalizör (**26.20 pozisyonu**) ve kıymetli metallerin yeniden elde edilmesinde kullanılan etkisi kalmamış katalizör (**71.12 pozisyonu**)

- (b) Kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole haldeki bileşikler (**Fasıl 28** veya **29**).
- (c) İnce toz, ince tül, vb. halinde, sadece metal ve metal alaşımlarından oluşan katalizörler (**Bölüm XIV** veya **XV**).
- (d) Kauçuk vulkanizasyonunda kullanılan hazırlanmış kauçuk çabuklaştırıcılar (**38.12 pozisyonu**).

38.16 ATEŞE DAYANIKLI ÇİMENTOLAR, HARÇLAR, BETONLAR VE BENZERİ KARIŞIMLAR, (DOLOMIT ATEŞ TUĞLASI HARCİ DAHİL) (38.01 POZİSYONUNDAKİ ÜRÜNLER HARİÇ).

Bu pozisyon, şamot ve dinas toprağı, kırılmış veya öğütülmüş korindon, toz haline getirilmiş kuarzitler, tebeşir, kalsine edilmiş dolomit gibi ateşe dayanıklı malzemeler esaslı ve ilave ateşe dayanıklı bağlayıcılardan (örn; sodyum silikat, magnezyum veya çinko fluosilikat) meydana gelmiş bazı müstahzarları (örn; fırın içi tuğla örgüsü) kapsar. Bu pozisyonda yer alan ürünlerin çoğu hidrolik bağlayıcılar gibi ateşe dayanıklı olmayan bağlayıcıları da içerir.

Bu pozisyon "kaybolan mum metodu" ile dışçilikte ve kuyumculukta kullanılan kalıpların imali için silika esaslı ateşe dayanıklı bileşikler de kapsar.

Bu pozisyon ayrıca, ateşe dayanıklı malzemeler (örneğin, fırın astarı için) olarak kullanılan dolomit ateş tuğlası harcını da kapsar. Bu ürünler, ağırlıklı olarak ezilmiş sinterlenmiş dolomitten oluşan toz veya granül formda satılmaktadır. Karışımın kullanılacağı uygulama alanına veya sıcaklığa bağlı olarak, hidrolik olmayan farklı bağlayıcı maddeler (örneğin katran, zift, reçineler) kullanılır.

Dahası bu pozisyon, ısıya dayanıklı hidrolik çimento ve ateşe dayanıklı çakılların karışımlarından oluşan, fırın ve kok fırınlarını, vb. tesisinde veya fırın içi tuğla örgüsünün tamirinde kullanılan ateşe dayanıklı betonları ve bunlara ilaveten aşağıdakileri de kapsar:

- (a) **Ateşe dayanıklı "plastikler" olarak bilinen bileşimler.** Ateşe dayanıklı çakıl, kil ve az miktarda diğer katkı maddelerinden ibaret olup nemli olarak satılan ürünlerdir.
- (b) **Ateş tuğlası harcı.** Yukarıda (a)'da bahsedilen ürünlerle benzer bileşime sahip olup, el ile taşınan havallı tokmaklarla kullanıldığında yoğun bir kaplama ve dolgu oluşturur.
- (c) **Tabanca ile fırlatılan bileşimler.** Hidrolik veya diğer bağlayıcı maddelerle karıştırılmış çakıldan ibaret ateşe dayanıklı madde olup, fırınların iç kısmına uygulanır, bazen fırın içi sıcak olduğu zaman bu karışım özel püskürtücü tabancalar, basınçlı hava yardımı ile ileriye doğru fırlatılır.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyon haricindedir:

- (a) **Dolomit ateş tuğlası harcı** (25.18 pozisyonu).
- (b) 38.01 pozisyonunda **yer alan karbonlu patlar**.

38.17 KARIŞIM HALİNDE ALKİL BENZENLER VE ALKİL NAFTALENLER (27.07 VEYA 29.02 POZİSYONLARINDAKİLER HARİÇ).

Bu pozisyon, benzen ve naftalenin alkilasyonu ile elde edilen **karişik alkil benzenler ile karişik alkil naftalenleri** kapsar. Bunlar, oldukça uzun zincirlere sahip olup 27.07 pozisyonunun metninin ikinci kısmında belirtilen çeşitlerle ilgileri yoktur. Karişik alkil benzenler, diğerleri meyanında, çözücüler olarak ve yüzey - aktif maddelerin, yağlama yağları ve izole edici yağların imalinde kullanılır. Karişik alkil naftalenler başlıca alkil naftalen sülfanik asitler ve bunların tuzlarının imalinde kullanılır.

29.02 pozisyonundaki izomerlerin karışımları bu pozisyon haricindedir.

38.18 ELEKTRONİKTE KULLANILMAK ÜZERE DOPE EDİLMİŞ KİMYASAL ELEMENTLER (DİSK, PUL VEYA BENZERİ ŞEKİLLERDE); ELEKTRONİKTE KULLANILMAK ÜZERE DOPE EDİLMİŞ KİMYASAL BİLEŞİKLER.

Bu pozisyon şunları kapsar:

- (1) Disk, wafers veya benzeri şekillerde olmaları **şartıyla**, genellikle milyonda bir oranında örneğin bor veya fosfor ile dope edilmiş 28.Fasıldaki kimyasal elementler (örn; silikon ve selenyum). Çekilmiş olarak işlenmemiş hallerde veya silindir ya da çubuklar halinde bulundukları zaman **28.Fasıl**da sınıflandırılırlar.
- (2) Genellikle, yüzde bir kaç oranda bazı katkı maddeleri (örn; germanyum, iyot) içeren, elektronikte kullanışlarına göre silindir, çubuk, vb. şekillerde ve diskler, wafer veya benzer biçimlerde kesilmiş bulunan kadmiyum selenide ve sülfide, indiyum arsenit, vb. gibi kimyasal bileşikler.

Bu pozisyon, parlatılmış olsun olmasın, yeknesak epitaksial tabaka ile kaplanmış olsun olmasın, böyle kristalleri de kapsar.

Daha geniş çapta işlenmiş olanlar (örn; selektif difüzyonla) yarı iletkenler olarak **85.41 pozisyonunda** yer alırlar.

38.19 - HİDROLİK FREN SIVILARI VE HİDROLİK TRANSMİSYONLAR İÇİN PETROL YAĞLARI VEYA BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLARI İÇERMEYEN VEYA AĞIRLIK İTİBARIYLA %70'DEN AZ ORANDA İÇEREN MÜSTAHZAR SIVILAR.

Bu pozisyon, **hihrolik fren sıvılarını ve hidrolik transmisyon için diğer müstahzar sıvıları** kapsar (örn; kastor yağı, 2-etoksietanol veya etilen dirisinoleat ve bütül alkol karışımlarından oluşanlar ile glikol karışımlarının yanı sıra, 4-hidroksi-4 metilpentan-2- bir (diaseton alkol), dietil ftalat ve propan-1,2-diol den oluşanlar).

Bu pozisyon, 39. Fasıl da yer alan poliglikoller, silikonlar veya diğer polimerler esaslı müstahzar hidrolik sıvıları da içine alır.

Bununla birlikte, ağırlıkça %70 veya daha fazla petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içeren benzer sıvılar bu pozisyon **haricindedir (27.10 pozisyonu)**.

38.20 - DONMAYI ÖNLEYİCİ MÜSTAHZARLAR VE DONMAYI ÇÖZÜCÜ MÜSTAHZAR SIVILAR.

Bu pozisyon, donmayı önleyici müstahzarları ve donmayı çözücü müstahzar sıvıları (örn; glikol türevleri esaslı karışımlar) kapsar.

Bazı donmayı önleyici müstahzarlar, soğutucu veya ısı değiştirici unsurlar olarak kullanılır.

Bu pozisyon, mineral yağlar ve mineral yağlarla aynı amaçlar için kullanılan diğer sıvılar için hazırlanmış müstahzar katkıları **kapsamaz (38.11 pozisyonu)**.

38.21 - MİKROORGANİZMALARIN (VİRÜSLER VE BENZERLERİ), BİTKİLERİN, İNSAN VEYA HAYVAN HÜCRELERİNİN GELİŞTİRİLMESİNE VEYA İDAMESİNE MAHSUS MÜSTAHZAR KÜLTÜR ORTAMLARI.

Bu pozisyon, tıbbi amaçlar (örn; antibiyotiklerin elde edilmesi gibi) veya diğer bilimsel amaçlar veya sanayide (örn; sirke, laktik asit, bütıl alkol imali gibi) gerekli olan bakterilerin, küflerin, mikropların, virüslerin ve diğer mikroorganizmaların ve insan, bitki veya hayvan hücrelerinin beslenebildikleri ve üreyebildikleri veya varlıklarını sürdürebildikleri çeşitli müstahzarları kapsar.

Bunlar, çoğunlukla, et hülasalarından, taze kandan veya kan serumundan, yumurtadan, patatesten, aljinatlardan, agar-agardan, peptonlardan, jelatinden, vb. hazırlanmakta ve çoğunlukla glukoz, gliserol, sodyum klorür, sodyum sitrat veya boya gibi ilave maddeler içerirler. Bunları istenilen asit veya alkali derecesine getirmek için, içlerine asitler, sindirimi kolaylaştırıcı fermentler veya alkali maddeler de katılmış olabilir.

Ayrıca, örn; damıtık su içinde sodyum klorür, kalsiyum klorür, magnezyum sülfat, potasyum hidrojen sülfat, potasyum aspartat ve amonyum laktat karışımları gibi başka ortamlar da vardır.

Virüsler için bazı kültür ortamları canlı embriyodan ibarettir.

Bunlar, genellikle sıvı (broth), pat veya toz şeklinde olup, abletler veya granül şeklinde de olabilir ve sterilize edilerek kapalı cam şişelere, tüplere, ampullere veya teneke kutulara konulabilir.

Bu pozisyon aşağıda kültür ortamı olarak hazırlanmamış ürünleri **kapsamaz**:

- (a) Agar-agar **(13.02 pozisyonu)**.
- (b) Kan veya yumurta albumini **(35.02 pozisyonu)**.
- (c) Jelatin **(35.03 pozisyonu)**.
- (d) Peptonlar **(35.04 pozisyonu)**.
- (e) Aljinatlar **(39.13 pozisyonu)**.

38.22 - BİR MESNET ÜZERİNDE BULUNAN, LABORATUARLARDA VEYA TEŞHİSTE KULLANILAN REAKTİFLER, BİR MESNET ÜZERİNDE VE KİT ŞEKLİNDE OLSUN OLMASIN LABORATUARLARDA VEYA TEŞHİSTE KULLANILAN MÜSTAHZAR REAKTİFLER (30.06 POZİSYONUNDA YER ALANLAR HARIÇ); STANDART (REFERANS) MADDELERİ.

- Bir mesnet üzerinde bulunan laboratuvarlarda veya teşhiste kullanılan reaktifler, bir mesnet üzerinde ve kit şeklinde olsun olmasın laboratuvarlarda veya teşhiste kullanılan müstahzar reaktifler

3822.11 -- Sıtma için olanlar

3822.12 -- Zika ve Aedes cinsi sivrisineklerden geçen diğer hastalıklar için olanlar

3822.13 -- Kan gruplarının veya kan faktörlerinin tayini için olanlar

3822.19 – Diğerleri

3822.90 - Diğerleri

Bu pozisyon, 30.06 pozisyonundaki hastaya tatbik edilmek üzere tasarlanmış teşhis reaktifleri hariç olmak üzere, bir mesnet üzerinde bulunan laboratuvarlarda ve teşhiste kullanılan reaktifleri, kan gruplarının veya kan faktörlerinin tayinine mahsus reaktifler de dahil olmak üzere bir mesnet üzerinde ve kit şeklinde olsun olmasın laboratuvarlarda ve teşhiste kullanılan müstahzar reaktifleri kapsar. Bu pozisyon ayrıca, sertifikalı referans maddeleri de kapsar.

Teşhis reaktifleri, insan ve hayvanların fiziksel, biyofiziksel veya biyokimyasal işlemlerini ve durumlarını değerlendirmede kullanılmakta olup bunların fonksiyonları, reaktifi oluşturan biyolojik veya kimyasal maddelerdeki ölçülebilir veya gözlenebilir bir değişiklik olması esasına dayanmaktadır. Bu pozisyonda yer alan müstahzar teşhis reaktifleri, uygulamalarda canlıdan ziyade (in vivo) laboratuvar ortamında (in vitro) kullanılmaları istisnası dışında, fonksiyon bakımından, hastalara tatbik edilmek üzere dizayn edilmiş reaktiflere (3006.30 alt pozisyonu) benzemektedir. Müstahzar laboratuvar reaktifleri, yalnızca teşhis reaktifleri değil, aynı zamanda saptama veya teşhis dışında başka amaçlar için kullanılan diğer analitik reaktifleri de içermektedir. Teşhiste ve laboratuvarlarda kullanılan müstahzar reaktifler, tıpta, veterinerlikte, bilimsel veya endüstriyel laboratuvarlarda, hastanelerde, sanayiide, arazide veya bazı durumlarda evde kullanılabilir.

Bu pozisyondaki reaktifler ya bir mesnet üzerinde veya müstahzarlar halinde olur ve böylece birden fazla bileşeni içine alır. Örneğin, iki veya daha fazla reaktifin veya su dışındaki çözücünde çözünmüş olan tek reaktiflerin karışımlarından oluşabilir. Bunlar, ayrıca, bir veya daha fazla teşhis ya da laboratuvar reaktifi emdirilmiş veya kaplanmış olan kağıt, plastik veya diğer maddeler (mesnet veya destek olarak kullanılan) şeklinde olabilir. (litmus, pH veya kutup bulma kağıtları ya da ön kaplanmış immuno-assay petrilere gibi). Bu pozisyondaki reaktifler çok sayıdaki bileşenlerin bir araya getirilmiş olduğu kitler şeklinde olabilirler (bir ya da daha fazla bileşiği, ayrı olarak getirildiklerinde başka bir pozisyonda sınıflandırılacak olan, 28 ve 29 uncu Fasıllarda yer alan kimyasal olarak belirli bir yapıda olan izole bileşiklerden, 32.04 pozisyonundaki sentetik boyayıcı maddelerden veya diğer

maddelerden olsa bile). Bu tür kitlere örnek olarak kandaki glukozu, idrardaki ketonlar vb. testinde kullanılanlar ve enzim esaslı olanlar verilebilir.

Bu pozisyondaki reaktiflerin yalnızca teşhis veya laboratuvar reaktifleri olarak kullanılacakları, açıkça ayırt edilebilir olmalıdır. Bu durum, bunların bileşiminden, etiketinden, *in vitro* olarak veya laboratuvarında kullanım için talimatından, yapılacak olan özel teşhis testinin göstergesinden (indikasyonundan) veya fiziksel şeklinden (bir destek veya mesnet üzerinde sunulanlar gibi) açıkça anlaşılmalıdır.

Teşhiste kullanılan kitler, Aglütinasyon, çökelme, nötralizasyon, komplemanın bağlanması, hemaglütinasyon, enzime bağlı immünosorbent testi (ELISA) vb. gibi reaksiyonlara dayalı tanı kitleri burada sınıflandırılır. Sıtma teşhis kitleri, monoklonal antikorlara dayalı olanlar da, örneğin; pLDH (plazmodyum laktat dehidrojenaz), burada sınıflandırılır.

Bununla birlikte, 30.06 pozisyonundaki ürünlerin esas karakterine sahip teşhis kitleri (örneğin, tanınmış bir klinik araştırma için kör (veya çift kör) klinik deney kitleri, ölçülen dozlarda hazırlanmış) hariçtir.

Kan gruplarının veya kan faktörlerinin tayinine mahsus reaktifler .

Bu pozisyonda yer alan reaktifler, kan gruplarının tespitinde doğrudan doğruya kullanılmaya uygun olmalıdır. Bunlar, insan veya hayvan menşeli serumlar veya bitkilerin tohumlarından ya da diğer bitki parçalarından (phytagglutinins) çıkarılan bitkisel hülasalardır. Bu reaktifler, kan küreciklerinin veya kan serumunun karakteristiklerini referans olarak kan gruplarının tespitinde kullanılır. Etkin maddelerine ek olarak, bunlar aktiviteyi güçlendirici veya stabilize edici (antiseptikler, antibiyotikler, vb) maddeleri ihtiva edebilirler.

- A. Aşağıdakiler, kan küreciklerinin karakteristiklerini referans olarak kan grubunu belirleyen reaktifler olarak mütalaa edileceklerdir:
- (a) A, B, O ve AB grupları, A1 ve A2 alt grupları ve H Faktörü tayininde kullanılan müstahzarlar,
 - (b) M, N, S ve P grupları ve Lu, K ve Le gibi diğer grupların tayininde kullanılan müstahzarlar,
 - (c) Rh grupları ve C^w, F, V vb. alt grupların tayininde kullanılan müstahzarlar
 - (d) Hayvanların kan gruplarının tayininde kullanılan müstahzarlar.
- B. Serum özelliklerini belirleyici reaktifler sayılan müstahzarlar, aşağıda belirtilenlerin tespitinde kullanılırlar:
- (a) Gm, Km vb. sistemlerin özellikleri
 - (b) Gc, Ag vb. serum gruplarını tespit etmekte kullanılır.
- C. İnsan kaynaklı olmayan (anti-human) globülin serum (Coombs serumu), bazı kan gruplandırma teknikleri için zorunlu olduğundan, bu pozisyonda yer alan bir reaktif olarak mütalaa edilecektir.

Reaktif olarak kullanılmaya uygun hale gelmeden önce daha ileri işlemler gerektiren ham serumlar ve diğer yarı işlenmiş maddeler, kendi yapısını oluşturan maddeler dikkate alınarak sınıflandırılacaktır.

- D. HLA yapısını (HLA antijenleri) belirleyen reaktifler bu pozisyona dahildir. Bunlar, doğrudan uygulanması gerekli insan ve hayvansal menşeli serumlardır. Bu reaktifler, HLA antijenlerinin belirlenmesinde test maddesinin yüzeysel kan lenfositleriyle reaksiyon verirler. Test maddesinin HLA antijenleri, farklı HLA test serumlarının reaksiyon şekline göre tayin edilir. Aktif içeriklerin yanı sıra, reaktifler stabilizasyon ve muhafaza için katkı maddeleri ihtiva ederler.

Bunlara aşağıdakiler dahildir:

- (a) HLA A, B ve C antijenlerinin tayini için müstahzarlar.
- (b) HLA DR antijenlerinin tayini için müstahzarlar.
- (c) HLA D antijenlerinin tayini için müstahzarlar.
- (d) Bir dizi farklı HLA antiserumunu ihtiva eden HLA A,B ve C antijenlerinin tayini için hazır reaktifler.
- (e) HLA DR dizilişlerinin belirlenmesi için hazır reaktifler (Örn; test levhaları).

28 veya 29 uncu Fasıllarda yer alan ürünler hariç, standart (referans) maddelerin sınıflandırılmasında 38.22 pozisyonu, Tarife Cetvelindeki tüm pozisyonlara göre öncelik alır.

Bu pozisyondaki sertifikalı standart maddeleri, bir cihazın ayarlanması, bir ölçme metodunun değerlendirilmesi veya bir maddeye değer tayin edilmesi için hazırlanan referans maddeleridir.

Bu referans maddeleri aşağıda belirtilenlerden oluşabilir:

- (a) İlave analitik maddeler ihtiva eden ve konsantrasyonu kesin olarak belirlenmiş olan substratlar;
- (b) Belirli bileşenlerinin konsantrasyonları kesin olarak belirlenmiş olan karışım halinde olmayan maddeler (örn., süt tozunun protein ve yağ muhteviyatları)
- (c) Doğal veya sentetik, belirli özellikleri (örn; gerilme şiddeti, özgül ağırlığı) kesin olarak belirlenmiş maddeler.

Bu referans maddelerine, onaylanmış özelliklerin değerlerini, bu değerlerin belirlenmesi için kullanılan yöntemleri, her değerle ilgili kesinlik derecesini ve onaylanmış yetkiliyi gösteren bir sertifika eşlik etmelidir.

Ayrıca teşhis veya laboratuvarında kullanılan reaktifler haline getirilmiş olsun olmasın aşağıdakiler de bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) **28.43 ila 28.46** ve **28.52** pozisyonlarında yer alan eşya (VI. Bölümün 1 nolu Not hükmüne bakınız).
- (b) 28.Fasılın 1 no.lu veya 29. Fasılın 1 no.lu Not hükümlerinde yer alan ürünler.
- (c) **32.04 pozisyonunda** yer alan renklendirici maddeler (32. Fasılın 3 nolu Not hükmünde bahsedilen müstahzarlar dahil).
- (d) Mikroorganizmaların (virüs ve benzerleri dahil) veya bitki, insan ve hayvan hücrelerinin geliştirilmesinde veya varlıklarını idamesinde kullanılan müstahzar kültür ortamları (**38.21 pozisyonu**).

38.23 - SINAİ MONOKARBOKSİLİK YAĞ ASİTLERİ; RAFİNAJ MAHSULU ASİT YAĞLARI; SINAİ YAĞ ALKOLLERİ.

- Sınai monokarboksilik yağ asitleri, rafinaj mahsulü asit yağları

3823.11 -- Stearik asit

3823.12 -- Oleik asit

3823.13 -- Tall oil sıvı yağ asitleri

3823.19 -- Diğerleri

3823.70 - Sınai yağ alkolleri

**(A) SINAİ MONOKARBOKSİLİK YAĞ ASİTLERİ;
RAFİNAJ MAHSULÜ ASİT YAĞLARI.**

Sınai monokarboksilik yağ asitleri, genellikle, tabii katı veya sıvı yağların hidrolize edilmesi veya sabunlaşması ile elde edilir. Katı (doymuş) ve sıvı (doymamış) yağ asitlerinin ayırımı genellikle çözücü olsun olmasının kristalizasyonla gerçekleşir. Sıvı kısmı (ticari olarak oleik asit veya olein olarak bilinir), oleik asit ve diğer doymamış yağ asitleri (linoleik ve linolenik asit gibi) ile birlikte az miktarda doymuş yağ asitlerinden oluşur. Katı kısmı (ticari olarak stearik asit veya stearin olarak bilinir), ise esas itibarıyla palmitik ve stearik asit ile birlikte az miktarda doymamış yağ asitlerinden oluşur.

Bu pozisyona, diğerleri meyanında, aşağıdakiler dahildir:

- (1) **Ticari stearik asit** (stearin). Kendine has bir kokusu olan beyaz katı bir maddedir. Nispeten sert ve kırılğandır. Tane, pul ve toz halinde satılır. İzotermal tanklarda sıcak olarak taşındığında sıvı olarak da satılabilir.
- (2) **Ticari oleik asit** (olein) Kendine has bir kokusu olan, renksizden kahve rengine kadar değişen yağlı bir sıvıdır.
- (3) **Tall oil yağ asitleri** (TOFA). Başlıca oleik ve linoleik asitten oluşur. Ham tall oilin damıtılmasıyla elde edilir ve ağırlık itibarıyla %90 veya daha fazla(kuru madde üzerinden hesaplandığında) yağ asidi içerir.
- (4) **Damıtılmış yağ asitleri**. Çeşitli katı ve sıvı yağların (örn Hindistan cevizi yağı, palmiye yağı, donyağı)

hidrolitik ayrışmasından sonra müteakiben saflaştırma işlemine tabi (damıtılma) tutulması ile elde edilir.

- (5) **Yağ asitlerinin distilasyon (damıtma) ürünleri** Saflaştırma işleminin bir parçası olarak, buhar varlığında vakum altında damıtılma işlemine tabi tutularak katı ve sıvı yağlardan elde edilir. Bu ürünler yüksek serbest yağ asidi (ffa) muhtevasına göre karakterize edilir.
- (6) Yüksek molekül ağırlıklı sentetik hidrokarbonların **Katalitik oksidasyonu ile elde edilen yağ asitleri**
- (7) **Rafinaj (arıtma) mahsulü asit yağları** Nispeten yüksek serbest yağ asidi içerir. Ham yağların rafinasyonu sırasında elde edilen soap-stock'un (sabun hammaddesi) mineral asitlerle ayrışmasıyla hazırlanır.

Aşağıdakiler bu pozisyon **haricindedir**:

- (a) %85 veya daha fazla saflıkta oleik asit (kuru madde üzerinde hesaplandığında) **(29.16 pozisyonu)**.
- (b) %90 veya daha fazla saflıkta diğer yağ asitleri (kuru madde üzerinde hesaplandığında) (genellikle **29.15, 29.16 veya 29.18 pozisyonu**).

(B) SİNAİ YAĞ ALKOLLERİ

Burada sınıflandırılan yağ alkollerini, bu pozisyonundaki karışık yağ asitleri (yukarıdaki (A) kısmına bakınız) veya bunların esterlerinin katalitik yolla indirgenmesi, sperm yağının sabunlaştırılması, olefinler ve karbon monoksit ile hidrojen arasındaki katalitik reaksiyonlar (Oxo işlemi), olefinlerin hidrasyonu, hidrokarbonların oksidasyonu veya diğer şekillerde elde edilen asiklik alkollerin karışımıdır.

Yağ alkollerini genellikle sıvı olmakla beraber bazıları katıdır.

Bu pozisyonda yer alan başlıca yağ alkollerini şunlardır:

- (1) **Lauryl alkol.** Hindistan cevizi yağının yağ asitlerinin katalitik yolla indirgenmesi ile elde edilen doymuş yağ alkollerinin bir karışımıdır. Normal sıcaklıklarda sıvı, fakat soğuk havada yarı katıdır.
- (2) **Cetyl alkol.** Cetyl ve stearyl alkollerin karışımıdır. Sperm yağından ve ispermeçetten elde edilende cetyl alkol diğerinden oldukça fazladır. Kristal yapıda olup oda sıcaklığında şeffaf ve katıdır.
- (3) **Stearyl alkol.** Stearinin veya stearik asitçe zengin yağların indirgenmesiyle veya sperm yağının distilasyonu takiben hidrojenasyonu ve hidrolizi ile elde edilen, stearyl ve cetyl alkollerin bir karışımıdır. Oda sıcaklığında beyaz kristal bir katı durumundadır.
- (4) **Oleyl alkol.** Oleinin indirgenmesi veya sperm yağından hidrolik basınçla alınan alkollerden elde edilir. Oda sıcaklığında sıvıdır.
- (5) **Primer alifatik alkollerin karışımları.** Yaygın olarak altıdan on üçe kadar değişen oranda karbon atomu içeren alkollerden oluşan, genellikle "Oxo işlemi" ile üretilenleri sıvıdır.

(1) ila (4) nolu paragraflarda belirtilen yağ alkollerini, esas olarak, bunların sülfonatlanmış türevlerinin (alkali tuzları 34.02 pozisyonundaki organik yüzey-aktif ajanları olan) hazırlanmasında kullanılmaktadır. (5) nolu paragraftaki yağ alkollerini ise esas olarak, poli (vinil klorür) için plastikleştirici maddelerin üretiminde kullanılır.

Bu pozisyon, ayrıca mumsu bir yapısı olan sınai yağ alkollerini de kapsar.

%90 veya daha fazla saflıktaki (kuru madde üzerinden hesaplandığında) kimyasal olarak belirli yapıda olan yağ alkollerini bu pozisyona **dahil değildir** (genellikle **29.05 pozisyonu**).

38.24 - DÖKÜMHANE MAÇALARINA VEYA KALIPLARINA MAHSUS MÜSTAHZAR BAĞLAYICILAR; TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN KİMYA SANAYİİ VEYA KİMYA SANAYİİNE BAĞLI SANAYİLERDE KULLANILAN KİMYASAL ÜRÜNLER VE MÜSTAHZARLAR (TABİİ ÜRÜNLERİN KARIŞIMLARINDAN OLUŞANLAR DAHİL).

3824.10 - Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar

3824.30 - Kendi aralarında veya metalik bağlayıcılarla karıştırılmış, aglomere edilmemiş metal karbürler

3824.40 - Çimento, harç veya betonlara mahsus müstahzar katkıları

3824.50 - Ateşe dayanıklı olmayan harç veya betonlar

3824.60 - Sorbitol (2905.44 altpozisyonunda belirtilen sorbitol hariç)

—

- Bu Faslıın 3 no.lu alt pozisyon notunda belirtilen eşya:

3824.81 -- Oksiran (etilenoksit) içerenler

3824.82 -- Poliklorine edilmiş bifeniller (PCBs), poliklorine edilmiş terpeniller (PCTs) veya polibromine edilmiş bifeniller (PBBs) içerenler

3824.83 -- tris (2,3-dibromopropil) fosfat içerenler

3824.84 - - aldrin (ISO), camphechlor (ISO) (toxaphene), chlordane (ISO), chlordane (ISO), DDT (ISO) (clofenotane (INN), 1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl)ethane), dieldrin (ISO, INN), endosulfan (ISO), endrin (ISO), heptachlor (ISO) veya mirex (ISO) içerenler

- 3824.85 - - lindane (ISO, INN) dahil, 1,2,3,4,5,6 hexachlorocyclohexane (HCH (ISO)) içerenler
- 3824.86 - - pentachlorobenzene (ISO) veya hexachlorobenzene (ISO) içerenler
- 3824.87 - - perfluorooctane sülfonik asit, tuzları, perfluorooctane sülfonamidler veya perfluorooctane sulphonyl fluoride içerenler
- 3824.88 - - tetra-, penta-, hexa- hepta- veya octabromodiphenyl eterleri içerenler
- 3824.89 -- Kısa zincirli klorlu parafinleri içerenler

- Diğerleri:

- 3824.91 - -esas olarak 5-ethyl-2-methyl-2-oxido- 1,3,2-dioxaphosphinan-5-yl) methyl methyl methylphosphonate ve bis[(5-ethyl-2-methyl-2-oxido-1,3,2-dioxaphosphinan-5-yl)methyl] methylphosphonate içeren karışımlar ve müstahzarlar
- 3824.92 -- Metilfosfonik asidin poliglikol esterleri
- 3824.99 - - Diğerleri

Bu pozisyon, şunları kapsar:

(A) DÖKÜMHANE MAÇALARINA VEYA KALIPLARINA MAHSUS MÜSTAHZAR BAĞLAYICILAR

Bu pozisyon esası tabii reçineli ürünler (örn; kolofan), keten tohumu yağı, bitkisel zamlar, dekstrin, melas, 39.Fasılda yer alan polimerler, vb. esaslı dökümhane maçalarına mahsus bağlayıcıları içine alır.

Bunlar, dökümhane kalıpları veya maçalarının yapımında kuma uygun bir kıvam vermek ve parça döküldükten sonra ayrılmasını kolaylaştırmak için dökümhane kumu ile karıştırılan müstahzarlardır.

Bununla beraber dekstrinler ve diğer modifiye edilmiş nişastalar, nişasta veya dekstrin esaslı tutkallar veya diğer modifiye edilmiş nişastalar **35.05 pozisyonunda** yer alır.

(B) KİMYASAL ÜRÜNLER VE KİMYASAL VEYA DİĞER MÜSTAHZARLAR

Bu pozisyon, üç istisna hariç olmak üzere(aşağıdaki (7), (19) ve (31) nci paragraflara bakınız), kimyasal olarak belirli bir yapıda ve izole halde bulunan ürünlerine **uygulanmaz**. Bu itibarla bu pozisyonda yer alan **kimyasal ürünler**, ister diğer maddelerin imalleri sırasında yan ürün olarak elde edilsin (örn; naftenik asit gibi), ister doğrudan doğruya üretilmiş olsun, kimyasal olarak belirli bir yapıda olmayan ürünlerdir.

Burada yer alan **kimyasal müstahzarlar veya diğer müstahzarlar** karışım halinde (emülsiyonlar ve dispersiyonlar bu karışımların özel şekilleridir) ve bazen de solüsyonlar halindedir. **Fasıl 28** veya **29** da yer alan kimyasal ürünlerin sudaki solüsyonları kendi Fasıllarında yer aldığı halde, bu ürünlerin sudan başka çözücüler içindeki solüsyonları, birkaç istisna dışında söz konusu Fasıllar haricinde kalmakta ve dolayısıyla bu pozisyona dahil müstahzarlar gibi işlem görmektedir.

Bu pozisyona dahil müstahzarlar, kısmen veya tamamen kimyasal ürünlerden (genellikle durum böyledir) veya tamamen tabii bileşenlerden (örn; aşağıda 23 nolu paragrafta bahsedilenler gibi) oluşabilir.

Bununla beraber, bu pozisyon, insan gıdası olarak kullanılacak maddelerin hazırlanmasında malzeme olarak veya bunların bazı özelliklerini iyileştirmek (geliştirmek) için kullanılan (örn; hamur işi, bisküvi, kek ve diğer ekmekçilik (pastacılık) ürünleri için geliştiriciler) yiyecek maddeleriyle karışık kimyasal maddeleri veya besleyici değeri olan diğer maddeleri **kapsamaz** (bu şekildeki karışımların ve maddelerin kendi besleyici içerikleriyle değerlendirilmeleri koşuluyla). Bu ürünler, genellikle **21.06 pozisyonunda** yer alır (38.Fasılın Genel Açıklama Notlarına da bakınız).

Bu pozisyon civa bileşiklerini de **kapsamaz (28.52 pozisyonu)**.

Yukarıda yazılı şartlara **tabi olmak kaydıyla**, bu pozisyona dahil müstahzarlar ile kimyasal ürünler içinde şunlar yer almaktadır:

- (1) **Naftenik asitler** (bazı petrol yağlarının ve bitümenli minerallerden elde edilen bazı yağların rafine edilmesinden oluşan yan ürünler) **ve bu asitlerin tuzları (34.02 pozisyonundaki** suda çözünen naftenatlar **ve 28.43 ila 28.46 ve 28.52 pozisyonlarındaki** tuzlar hariç). Bu pozisyonda yer alanlara örnek olarak kalsiyum, baryum, çinko, manganez, alüminyum, kobalt, krom, kurşun, vb. naftenatları verilebilir. Bunlardan bazıları, kurutucu müstahzarlar ve mineral yağlara ait katkılar imalinde ve bakır naftenat ise, zararlı mantarları yok edici müstahzarların hazırlanmasında kullanılır.
- (2) **Aglomere edilmemiş metal karbürlerin** (tungsten karbür, molibden karbür, vb.)birbirleriyle veya metalik bağlayıcılarla (kobalt gibi) olan karışımları. Bunlar, 82.09 pozisyonuna giren alet uçları ve benzerleri imalinde kullanılır.
- (3) **Çimento, harç veya betonlara mahsus müstahzar katkıları**, örn; sodyum veya potasyum silikat ve sodyum veya potasyum florosilikatlar esaslı asitliği yok edici katkı maddeleri ve su geçirmeyen müstahzarlar (sabun içersin veya içermesin) (kalsiyum oksit, yağlı asitler, vb. esaslılar gibi).
- (4) **Ateşe dayanıklı olmayan harçlar ve betonlar.**
- (5) **29.05 pozisyonunda yer alan dışındaki sorbitol.**

Bu kategori, özellikle, diğer poliollerleri içeren sorbitol (D-glusitol) şuruplarını kapsar, bunlarda D-glusitol içeriği normal olarak kuru maddenin %60 ila %80'i arasında değişir. Bu tür ürünler, herhangi bir ayırma işlemi meydana gelmeksizin, yüksek oranda disakkarit ve polisakkarit içeren glukoz şuruplarının hidrojenasyonundan elde edilir. Zor kristalleşme özelliğine sahiptirler ve çok değişik sanayilerde (örn; gıda, kozmetik, eczacılık, plastik, tekstil) kullanılır.

29. Fasılın (1) numaralı Not hükmündeki şartları sağlayan sorbitol **29.05 pozisyonunda** yer alır. Bu tür sorbitol, genellikle glukoz veya invert şekerin hidrojenasyonu ile elde edilir.

- (6) **Kalsiyum karbür, kalsiyum karbonat (kireç taşı) ve diğer maddelerin karışımları (karbon ve florit gibi)** çelik üretiminde kükürt giderici olarak kullanılmak için hazırlanmıştır.

- (7) **Kültür kristalleri** (optik elementlerden **hariç**). Bunlar, alkali maddelerin veya toprak alkali metallerin halojenürlerinin (kalsiyum veya lityum florür, potasyum veya sodyum klorür, potasyum bromür, potasyum bromoyodür, vb.) veya magnezyum oksitin herbirinin ağırlığı 2,5 gr. veya daha fazla olan kültür kristalleridir. Bu kültür kristallerin optik elementleri bu pozisyon **haricindedir (90.01 pozisyonu)**.

Her birinin ağırlığı 2,5 gr.'dan az olan kültür kristalleri(optik elementler hariç) hale göre, **28.Fasıl**da veya **25.01 pozisyonunda** (sodyum klorür kristalleri) veya **31.04 pozisyonunda** (potasyum klorür kristalleri) yer alır.

- (8) **Petrol sülfonatları**. Bunlar, suda çözünmeyen, petrol veya petrol fraksiyonlarının sülfonasyonu ile elde edilir (örn; sıvı kükürtdioksit içinde çözünen kükürt trioksit, oleum, sülfürik asitle sülfonasyona tabi tutulması ile). Bu işlemi, genellikle nötralleştirme işlemi takip eder. Bununla birlikte, suda çözünen petrol sülfanatları (örn; alkali metallerin, amonyumun, etanolaminlerin) bu pozisyon **haricindedir (34.02 pozisyonu)**.

- (9) **Poliklorobifeniller** (bifenillerin klorlu türevlerinin karışımları) **ve kloroparafinler**.

Bununla beraber, suni mum karakterine sahip katı kloroparafinler ve katı poliklorobifeniller bu pozisyon **haricindedir (34.04 pozisyonu)**.

- (10) **Poli(oksietilen) (polietilen glikol)**. Bunlar, çok düşük molekül ağırlığına sahiptir, örn; di-, tri- ve tetra (oksietilen) glikol karışımları.

Bununla beraber, diğer tüm poli (oksietilen) (polietilen glikol) türleri, bu pozisyon haricindedir **(39.07 pozisyonunda)** veya suni mum karakterine sahip ise **34.04 pozisyonunda** yer alırlar.).

- (11) **Gliserolün mono-, di- ve tri yağ asit esterlerinin karışımları**. Bunlar, yağlar için emülsifiye edici olarak kullanılır.

Bununla beraber, suni mum karakterine sahip olanlar **34.04 pozisyonunda** yer alır.

- (12) **Füzel yağı**. Bu ham etil alkolün rektifiye edilmesi ile elde edilir.

- (13) **Dipel yağı** (kemik yağı, hayvansal yağ, Jeppel yağı). Geviş getiren hayvanların boynuzlarının veya kemiklerin bozularak damıtılmasından elde edilir. Siyahımtırak renkte, çok koyu ve fena kokulu bir sıvı olup, başlıca haşarat öldürücü bileşiklerinin veya piridin bazlarının imalinde kullanılır.

- (14) **İyon değıştirciler** (asit ve baz değıştirenler dahil) **39. Fasıldaki** polimerler **hariç**. Bunlar, çözünmeyen bileşikler olup bir elektrolitin solüsyonu ile temasa geldiğinde kendi iyonlarından birini solüsyon içinde çözünmüş halde bulunan maddelerin sahip oldukları iyonlarından biriyle değıştirir. Bu özelliğinden dolayı, buhar kazanlarında, dokuma veya tekstil sanayiinde, çamaşırhanelerde, vb. kullanılan sert suların içindeki kalsiyum veya magnezyum tuzlarının çıkarılmasında sınai bir değere sahip bulunmaktadır. Aynı zamanda, tuzlu suların içilebilir hale getirilmesine yaramaktadır. Bununla beraber, bağlayıcılar ihtiva edenler dışındaki suni zeolitler (kimyasal olarak belirli yapıda olsun veya olmasın) bu pozisyon haricindedir (**28.42 pozisyonu**).
- (15) **Kabuk bağlamasını önleyici bileşimler**. Bunlar, genellikle sodyum karbonat, sodyum silikat, tanen, vb. esasına dayanan bileşikler olup sert sulara ilave edildiğinde, bu suların içinde çözünmüş halde bulunan kalsiyum ve magnezyum tuzlarının çoğunu çöktürür ve böylece, buhar kazanlarında, buhar jeneratörlerinin borularında ve suyun devridaim yaptığı diğer cihazlarda kireçli bir kabuk oluşmasına engel olur.
- (16) **Oksilit** (veya oksijen taşı). Sodyum peroksit az miktarda olmak üzere bakır veya nikel tuzları gibi ürünler ilave edilmesi suretiyle hazırlanmakta ve bu ürünler, oksilitin suya batırılmasında oksijen çıkışını düzenler. Oksilit, genellikle küp veya dilimler halinde bulunur.
- (17) **Vernik veya zamka katılan sertleştirici katkılar**, örn; amonyum klorür ve üre karışımları gibi.
- (18) **Baryum, zirkonyum, vb. esaslı vakum tüpleri için emici bileşimler (getter)**. Bunlar genellikle pastil, tablet veya benzeri şekillerde yahut metal tüp veya tel gibi mesnetler üzerinde bulunur.
- (19) **Perakende satış için ambalajlanmış mürekkep çıkarıcılar**. Bunlar, genellikle kimyasal olarak belirli bir yapıdaki bileşiklerin sulu solüsyonlarıdır. Bazı hallerde tek bir bileşik kullanılabilir (örn; klor aminin sulu solüsyonu gibi), diğer hallerde ise birbirlerinin fonksiyonlarını tamamlayan iki bileşiğe gerek duyulabilir. Bu ikinci durumda, aynı ambalaj içinde iki tane şişe bulunur(örneğin, biri sodyum hidrojen sülfid sulu solüsyonu ve diğeri de potasyum permanganatın sulu solüsyonunu içerir).
- (20) **Perakende satış için ambalajlanmış teksir makinası yazılarının (stensil) düzeltilmesine yarayan ürünler**. Bunlar, genellikle pembe renkte selülozik vernikler olup kapakları çoğunlukla küçük bir fırça ile donatılmış küçük şişelere konulmuşlardır.
- Bu tür verniklerin perakende satışa elverişli ambalajlarda bulunmayanları bu pozisyon **haricinde** kalır. Bu verniklere ait organik bileşikli incelticiler **38.14 pozisyonunda** yer alır.
- (21) **Perakende satılacak şekilde ambalajlanmış düzeltme sıvıları**. Bunlar, daktilo, el yazısı, fotokopi, ofset baskı aletleri vb. yerlerde hataların veya istenmeyen işaretlerin üzerine kapamak için kullanılan, esas itibarıyla pigmentler, bağlayıcılar ve çözücüler ihtiva eden donuk (beyaz veya renkli) sıvılardır. Bunlar, çoğunlukla küçük şişeler (şişelerin kapaklarında genellikle küçük bir fırça bulunur), teneke kutular içinde veya kalem şeklinde bulunur.

Bu sıvılara mahsus organik bileşikli incelticiler **38.14 pozisyonunda** yer alır.

- (22) **Perakende satış için paketlenmiş düzeltme bantları (şeritleri).** Bunlar genellikle plastik bir kutuda sunulan, yazı veya daktilo hatalarının veya daktilo yazısı, elyazısı, fotokopi, ofset baskı ve benzerlerinde oluşan diğer istenmeyen işaretlerin üstünü kapatmak için kullanılan, rulolanmış düzeltme şeritleridir. Bu ürünler çeşitli genişlik ve uzunluklarda olabilir. Düzeltme şeridi şeridin yüzeyinde kaplı bulunan mat bir boya maddesinden oluşmaktadır. Yazıyı düzeltme işlemi, düzeltilecek bölümün üstüne el ile bastırmak suretiyle gerçekleştirilir.

Bu Pozisyon aşağıdakileri kapsamaz:

- (a) Yapışkanlı arkalı bulunan kağıttan oluşan düzeltme bantları (şeritleri), **(Fasıl 48)**
(b) Mürekkepli veya başka şekilde etki uyandıracak şekilde hazırlanmış, daktilo veya benzeri şeritler (bantlar) **(96.12 pozisyonu)**
- (23) **Başlıca şarabın ve diğer mayalı içkilerin berraklaştırılmasında kullanılan müstahzarlar.** Bunlar, genellikle poli(vinil pirrolidon) veya balık tutkalı, jelatin, İrlanda yosunu ve yumurta akı gibi albüminli maddeler veya jelatinli maddeler esaslıdır. Bununla beraber, enzimleri içerenler **35.07 pozisyonunda** yer alır.

- (24) **Boyalar için bileşim halindeki katkı maddeleri.** Bunlar, toz halinde müstahzarlar olup genellikle maliyetlerini düşürmek ve gerektiğinde bazı özellikleri (örn; boyayıcı pigmentlerin iyice yayılmasını kolaylaştırmak için) iyileştirmek amacıyla boyalara (distemperler hariç) katılır. Bu müstahzarlar, aynı zamanda distemperlerin üretiminde de kullanılır ve bu taktirde pigment vazifesi görür. Bu pozisyonda yer alan bileşim halindeki katkı maddeleri, iki veya daha fazla tabii ürünlerin (tebeşir, tabii baryum sülfat, kayagan taşı, dolomit, tabii magnezyum karbonat, alçı taşı, amyant, mika, talk, kalsit, vb.) birbiriyle olan karışımlarından veya tabii ürünlerin kimyasal ürünlerle olan karışımından yahut da kimyasal ürünlerin birbirleriyle olan karışımlarından (alüminyum hidroksit ve baryum sülfat karışımları gibi) oluşmuştur.

Bu kategori, çok ince olarak öğütülmüş tabii kalsiyum karbonatı ("şampanya beyazı") da içerir. Her bir partikül özel bir işlemle suyu iten stearik asit tabakasıyla kaplanmıştır.

- (25) **Seramikten bazı eşya imaline (örn; suni diş imali vb.) mahsus müstahzarlar** örneğin, kaolin, kuvarz ve feldspat esaslı karışımlar.

Bu kategori aynı zamanda zirkonyum oksit (ZrO_2) ve diğer metal oksit bazlı dental zirkonya ürünlerini de içerir. Frezeleme, sinterleme, glazeleme gibi çeşitli işlemlerden geçirilerek yapay dişlerin veya diş restorasyonlarının son hallerini almadan diş hekimliğinde uygulanamazlar.

- (26) **Fırınlarda sıcaklığını kontrole mahsus eriyebilen göstergeler** (Seger konileri, vb.). Bunlar, genellikle piramit şeklinde küçük mamuller olup seramik hamurlarının ve cam haline gelebilen müstahzarlarının bileşimlerine giren unsurlara benzer maddelerin karışımlarından oluşmuştur. Bileşimleri o şekilde hazırlanmıştır ki, belirli bir sıcaklık derecesinde yumuşayarak şeklini kaybeder ve böylece seramik eşya gibi mamullerin pişirilmesinin kontrolünü mümkün kılar.

- (27) **Sodali kireç.** Saf kirece sodyum hidroksit emdirilmesi suretiyle elde edilir. Başlıca, anestezi sistemlerinde, deniz altlarında, vb. nefes alıp vermede, karbondioksitin absorbe edilmesinde kullanılır. Laboratuvar reaktif haline getirilmiş sodali kireç bu pozisyon **haricindedir (38.22 pozisyonu).**

(28) **Kobalt tuzları ile renklendirilmiş hidrate edilmiş silikajel.** Kurutucu unsur olarak kullanılmakta ve uzun süre kullanıldığında etkisi kalmayınca rengi değişen bir bileşiktir.

(29) **Paslanmayı önleyici müstahzarlar.** Bunlar, kimyasal olarak pasın önlenmesinde kullanılan, örneğin, fosforik asit esaslı müstahzarlar olabilir.

Esası yağlama yağları olan paslanmayı önleyici müstahzarlar, duruma göre **27.10** veya **34.03 pozisyonlarında** yer alır.

(30) **Sakkarin veya tuzları ile sodyum bi karbonat (sodyum hidrojen karbonat) ve tartarik asitlerden oluşan müstahzarlar (örn; tabletler).** Bunlar, yiyecek maddesi olmayan, tatlandırma amacıyla kullanılan maddelerdir.

(31) **Kürleme veya salamura tuzları.** Bunlar, sodyum nitrat (nitratlı tuzlar) veya sodyum nitrit (nitritli tuzlar) ilave edilmiş sodyum klorür ihtiva eden tuzlardır.

Şeker ilave edilmiş aynı ürünler **21.06 pozisyonunda** yer alır.

(32) **Kesilmiş fakat monte edilmemiş veya takılmamış haldeki piezo-elektrik maddeler. (71.03 veya 71.04 pozisyonlarında yer alan türden olan kuvarz, tourmaline, vb. hariç).**

Bu pozisyonda yer alan piezo-elektrik üretiminde kullanılan maddelerin en yaygın olanları şunlardır:

- (a) Rochelle tuzu (veya Seignette tuzu yani potasyum sodyum tartarat tetrahidrat); etilendiamin tartarat; amonyum ortofosfat, rubidyum veya sezyum veya bunların karışım halindeki kristalleri.
- (b) Baryum titanat; kurşun zirkonat titanat; kurşun metaniobat; kurşun sitronsiyum titanat zirkonat; kalsiyum titanat, vb.

Bu maddeler elektriki eksenlerine uygun bir şekilde çok hassas bir kesme ve yontma ile elde edilen yüksek kaliteli kültüve kristaller halindedir. Bunların bu şekilde kesme ve yontmaya tabi tutulmamış halde olanları izole halde kimyasal olarak belirli bir yapıda oldukları takdirde **28** veya **29. Fasıllarda** kendi uygun pozisyonlarında yer almaktadır; aksi halde ise bu pozisyonda yer alırlar.

Yukarıda (b) altparagrafında belirtilen ürünlerin polarize edilmiş polikristal bünyeli elementleri **monte edilmemiş veya takılmamış** olmak şartıyla bu pozisyonda yer alır.

(33) **Transmisyon kollarının kayganlığını önleyici müstahzarlar.** Bunlar, ağırlıkça %70 veya daha fazla petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içerse dahi, yağlı, aşındırıcı maddeler, vb. ihtiva etmektedir.

(34) **Bazı tedavi edici maddelerin imalinden elde edilen ara ürünler (örn; antibiyotikler).** Bunlar, mikroorganizmaların yardımıyla fermentasyon, filtrasyon ve ilk kademe ekstraksiyonu suretiyle elde edilirler. Bu ara ürünler genellikle %70'den fazla aktif madde içermezler örneğin "alkali küspeler". Bu alkali küspeler, klorotetrasiklinin (oreomisin) imalinin ara ürünü olup aktif olmayan miselyum, yardımcı filtre

maddeleri ve %10-15 klorotetrasiklinden ibarettir.

- (35) **Kimyasal parıldama olayı ile bir aydınlatma etkisi oluşturan maddeler.** Örneğin, aydınlatma çubukları. Bunlarda aydınlatma olayı, bir çözücü ve bir floresans bileşiğinin varlığında, oksalik asit tipi esterlerle hidrojen peroksit arasındaki bir kimyasal reaksiyon sonucunda oluşur.
- (36) **Benzin ile çalışan motorlar için ateşleme sıvısı.** İlk ateşleme için kullanılmakta olup dietil eter, ağırlıkça %70 veya daha fazla petrol yağları ve diğer bileşenlerden oluşan, esas bileşeni dietil eter olan sıvılardır.
- (37) **Toz halindeki model patları** (su ile karıştırıldıktan sonra kullanılır). Yaklaşık %30 çavdar unu, yaklaşık %30 odun selülozu ve çimento, yapıştırıcı madde ve tebeşirden ibaret bir tozdur. Bununla birlikte, **34.07 pozisyonunda** yer alan model patları bu pozisyon haricindedir.
- (38) **Donuklaştırıcı (²flatting²) pigmentler.** Bunlar, modifiye edilmiş rezinik asitin alüminyum tuzlarından oluşmakta olup, tanecikleri çözücülere karşı korunmak ve sedimantasyonu önlemek için selüloz eteri ile kaplanır.
- (39) **"Balık pulu hamuru" veya "balık guanası".** Bunlar, balık pullarının white spirit ile işleme tabii tutulmasından elde edilen ham gümüşü rekteki hamurdan ibaret olup, guanin içermesi sebebiyle, rafine edildikten sonra inci esansı yapmak için kullanılır.
- (40) **Talyum bromoyodür kristalleri.** Bunlar, brom ve iyotun katı solüsyonlarından ibaret olup optik özelliğine sahip oluşu nedeniyle (infrared (kızılötesi) ışınlarına karşı geçirgenliğe sahip) kullanılır.
- (41) **Jel yapıcı ajanlar.** Bunlar, kimyasal olarak belirli yapıda olmayan bir ürün olup, özel bir işleme tabii tutularak organofilik hale dönüşen montmorillonit ihtiva etmektedir. Krem rengi toz halinde, bir çok organik müstahzarların (boyalar, vernikler, vinil polimer dispersiyonlar, mumlar, yapışkanlar, macun bileşikler, kozmetikler vb.) imalinde kullanılmaktadır.
- (42) **Yağ asitleri, endüstriyel olanlar:**
- (a) İkizleşmiş (dimerize) olanlar.
 - (b) Üçüzleşmiş (trimerize) olanlar.
 - (c) Amil alkol ile esterleştirilmiş ve ardından epoksileştirilmiş olanlar.
- (43) Teknik molibdik oksit, karbon ve borik asitin **Aglomere edilmiş karışımları.** Bunlar çelik üretiminde alaşım maddesi olarak kullanılır.
- (44) **Ticarete ²gri oksit² veya ²siyah oksit² olarak tarif edilen bazen de yanlış olarak ²kurşun tozu² olarak adlandırılan tozlar,** kurşun monoksit (%65 ila %80) ve kurşun metalinin (denge) karışımlarından özel

olarak hazırlanmıştır. Saf kurşun, bilyalı değirmen içinde kontrollü oksidasyona tabi tutularak elde edilir ve akümülatör bataryası levhalarının imalinde kullanılır.

- (45) **İki farklı organik bileşiğin izomerlerinin karışımları.** Bunlar, divinil benzen izomerleri (tipik olarak %25 ila %80) ve etilvinilbenzen izomerlerini (tipik olarak %19 ila %50) karışımından ibaret olup polimerleşme ajanı olarak polisitiren reçinelerinde kullanılır. Bu reçinelerde sadece divinil benzen izomerleri çapraz bağ işleminde yer alır.
- (46) **Kimyasal müstahzarlarda koyulaştırıcı ve emülsiyon stabilize edici olarak veya aşındırıcı taşların imalinde bağlayıcı madde olarak kullanılan karışımlar.** 25.Fasılın aynı pozisyonunda veya ayrı pozisyonlarındaki ürünlerden oluşmaktadır (diğer Fasıllarda yer alan maddeleri içersin içermesin), bu karışım aşağıdaki terkiplerden birine sahiptir:
- Çeşitli killerin karışımı;
 - Çeşitli killer ve feldspat karışımı;
 - Kil, toz haline getirilmiş feldsfat ve toz haline getirilmiş tabii boraks (tinkal) karışımı;
 - Kil, feldspat ve sodyum silikat karışımı.
- (47) **Saksı toprağı gibi bitkinin yetiştirilmesinde kullanılan karışımlar.** Bunlar, küçük miktarlarda gübreleme maddeleri azot, fosfor veya potasyum elementlerini içersin içermesin, 25. Fasılda yer alan ürünlerden (toprak, kum, kil) ibarettir.
- Bununla birlikte, esas karakterini turb'un oluşturduğu, turb, kum veya kil karışımları bu pozisyon **haricindedir (27.03 pozisyonu).**
- (48) **Esası jelatin olan kopyalama patları.** Bunlar, şekilleri çoğaltmak, matbaa makinasının merdanelerini kaplamak vb. için kullanılır. Bu patların terkiibi değişmekte fakat esas yapı elemanı jelatindir. Jelatine değişen oranlarda dekstrin ve baryum sülfat veya (eğer patlar matbaa baskı makinalarında mürekkep veren merdanelerde kullanılacaksa) gliserol veya şeker ve dolgu maddeleri (kaolin vb.) ilave edilir.
- Bu patlar, ister dökme halde (sandıklar, silindirler vb.) isterse kullanıma hazır (genellikle bir kağıt veya mensucat mesnet üzerinde) halde sunulurlar burada yer alır.
- Kopya patları ile kaplanmış matbaa makinalarında mürekkep veren merdaneler bu pozisyon **haricindedir (84.43 pozisyonu).**
- (49) Trikalsiyum fosfat veya kalsiyum karbonatla karıştırılmış, emulsifer olarak kullanılan mono ve digliseridlerin Diasetil tartarik asit esterleri

Aşağıdakiler bu pozisyon **haricindedir:**

- (a) Silisyum, ferrosilikon ve zirkonya üretiminden yan ürün olarak elde edilen, genellikle betonda, lifli

çimentoda veya dayanıklı döküntü malzemelerde puzolanik katkı maddesi ve polimerlerde katkı maddesi olarak kullanılan, kimyasal olarak ayrı tanımlanmış silis dumanı (28.11 pozisyonu).

- (b) Dokuma, kağıt, deri veya benzeri sektörlerde kullanılan türdeki finisaj ajanları, diğer ürünler ve müstahzarlar.(38.09 pozisyonu)
- (c) **68.06 pozisyonunda** yer alan ısı veya ses yalıtıcı ya da ses emici mineral madde karışımları veya **68.12 pozisyonunda** yer alan amyant esaslı veya amyant ve magnezyum karbonat esaslı karışımlar.

Alt Pozisyon Açıklama Notları:

3824.89 Altpozisyonu

Kısa zincirli klorlu parafinler içeren karışımların ticareti, Rotterdam ve Stockholm Sözleşmeleri ile kontrol edilir.

3824.91 Altpozisyonu

3824.91 alt pozisyonunda belirtilen karışım ve müstahzarların ticareti, Kimyasal Silahların Geliştirilmesinin, Üretiminin, Stoklanmasının, Kullanılmasının ve İmhasının Yasaklanmasına İlişkin Konvansiyon (Kimyasal Silahlar Konvansiyonu) tarafından kontrol edilir.

3824.92 Altpozisyonu

Metilfosfonik asidin poliglikol esterlerini içeren karışımların ticareti, Kimyasal Silahların Geliştirilmesi, Üretimi, Stoklanması ve Kullanımının Yasaklanması ve Bunların İmhası Hakkında Sözleşme (Kimyasal Silahlar Sözleşmesi) ile kontrol edilir.

38.25- TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN KİMYA SANAYİİ VE KİMYA SANAYİİNE BAĞLI SANAYİLERE MAHSUS ARTIK ÜRÜNLER; BELEDİYE ATIKLARI; KANALİZASYON ÇAMURU, BU FASLIN 6 NOLU NOTUNDA BELİRTİLEN DİĞER ATIKLAR:

3825.10 - Şehir atıkları

3825.20 - Kanalizasyon çamuru

3825.30 - Klinik atıkları

- Artık organik çözücüler:

3825.41 - - Halojenlenmiş

3825.49 - - Diğerleri

**3825.50 - Metal dekapajı için amonyaklı suların, hidrolik sıvıların, fren
ve antifriz sıvılarının atıkları**

- Kimya sanayii ve kimya sanayiine bağlı sanayilerin diğer
atıkları

3825.61 -- Esas olarak organik bileşenleri içerenler

3825.69 -- Diğerleri

3825.90 - Diğerleri

**(A) TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN KİMYA SANAYİİ VE
KİMYA SANAYİİNE BAĞLI SANAYİLERE MAHSUS ARTIK ÜRÜNLER**

(1) **Alkali demir oksit.** Saf olmayan ferrik oksit içeren, gazın (bilhassa hava gazı) arıtılmasında kullanılır. Boksitten alüminyum elde edilmesinde kullanılan yöntemlerden birinde yan ürün olarak elde edilir. Bu yan ürünler, sodyum karbonat, silisyum, vb. içerirler.

(2) **Antibiyotiklerin imalatında meydana gelen artıklar** ("küspe" olarak anılır). Çok az antibiyotik içerir. Bileşik hayvan yemlerinin hazırlanmasında kullanılmaya uygundur.

(3) **Amonyaklı gaz sıvıları.** Hava gazından yoğunlaştırılan ham taş kömürü katranı posasının çöktürülmesi sırasında meydana gelen sulu kısım olarak elde edilir. Ayrıca kömürün yıkanmasında kullanılan sulardaki amonyağın absorbe edilmesiyle de amonyaklı gaz sıvıları elde edilir. Bir yerden bir yere nakledilmesinden önce genellikle konsantre hale getirilir. Kahverengimsi sıvılar olup, amonyum tuzlarının (özellikle amonyum sülfat) ve arıtılmış ve konsantre edilmiş amonyak gazının sulu çözeltilerinin imalinde kullanılır.

(4) **Kullanılmış ve tesiri kalmamış oksit.** İçerdiği amonyağın büyük kısmından suyun çıkarılmasından

sonra, hava gazı, bataklıktan çıkarılan bir nevi demir cevherinden veya hidratlı demir (III) oksitten, testere tozu ve kalsiyum sülfattan oluşan bir kütle içinden geçirilerek kimyasal olarak arıtılır. Bu kütle, gazdan bazı safsızlıkları (hidrojen sülfür, hidrosiyanik asit, vb.) uzaklaştırır. Demir oksit harcanıp, tesirsiz hale geldiği zaman yapısında sülfür, Prusya mavisi, az miktarda amonyum tuzları ve diğer maddelerin bir karışımını içerir ve kullanılmış ve tesiri kalmamış oksit olarak bilinir. Çoğunlukla, toz veya granüle halde, yeşilimsiden kahverengine kadar değişen renklerde olup, hoş olmayan bir kokuya sahiptir ve kükürt ile siyanürlerin (bilhassa Prusya mavisi) kaynağı olarak, gübre olarak veya haşarat öldürücü olarak kullanılır.

- (5) **Enerji santrali ateşlemesinden çıkan gazların kalıntıları.** Kireçtaşı alçıtaşı duman gazı desülfürizasyonu olarak da adlandırılır (LG FGD). Bu kalıntılar katı veya çamur halinde olabilir ve daha ileri derecede işlenebilir ve sıva tahtası yapımında doğal alçı taşı ikamesi olarak kullanılır. Bununla beraber, bu kalıntılardan izole edilen saflaştırılmış kalsiyum sülfat bu pozisyon haricindedir. **(28.33 pozisyonu)**

(B) ŞEHİR ATIKLARI

Bu pozisyon, inşaat ve yıkım atıklarının yanında evlerden, otellerden, restoranlardan, hastanelerden, dükkânlardan, ofislerden vs. ve yol ve kaldırım süprüntülerinden toplanan türden şehir atıklarını da kapsar. Şehir atıkları genellikle plastik, kauçuk, tahta, kağıt, dokumaya elverişli madde, cam, metal, gıda maddeleri, kırılmış mobilyalar ve diğer zarar görmüş veya kullanılmaz hale gelmiş eşyalar gibi çok çeşitli maddeleri kapsar.

Atıklardan ayıklanmış ayrı maddeler veya eşya (plastik, kauçuk, ahşap, kağıt, dokumaya elverişli madde, cam veya metaller ve kullanılmış pil atıkları gibi) ve sanayii atıkları bu pozisyon haricindedir ve tarifenin kendilerine uygun pozisyonlarında sınıflandırılırlar (Kimya sanayii veya buna bağlı sanayilerin atıkları için aşağıdaki (D) bölümüne bakınız.). Ayrı olarak toplanan bu gibi atık maddeler veya eşyalar, kendilerine uygun pozisyonlarda sınıflandırılırlar.

(C) KANALİZASYON ÇAMURU

Kanalizasyon çamuru, şehir atıklarını arıtma tesislerinden elde edilen çamur anlamına gelir ve ön işlem artıkları, kalbur döküntüleri ve stabilize edilmemiş çamurları kapsar.

Gübre olarak kullanılmaya uygun stabilize edilmiş kanalizasyon çamuru bu pozisyon haricindedir (31 inci Fası). Ancak, stabilize edilmiş çamurun gübre olarak kullanılmasını engelleyen tarıma zararlı diğer maddeleri (örn; ağır metaller)içeren çamurlar bu pozisyonda sınıflandırılır.

(D) 38 İNCİ FASLIN (6) NOLU NOTUNDA BELİRTİLEN DİĞER ATIKLAR

Bu pozisyon ayrıca, bu Faslın (6) nolu notunda belirtilen birçok türden diğer atıkları da kapsar. Bunlar:

(1) Klinik atıkları. **Çoğu kez patojenler, eczacılık maddeleri ve vücut sıvıları içeren ve özel yok etme işlemleri gerektiren, tıbbi araştırma, teşhis, tedavi veya diğer tıbbi, cerrahi diş hekimliği veya veterinerlikle ilgili işlemlerden ortaya çıkan kontamine olmuş atıklardır (örneğin, kirli elbiseler, kullanılmış eldivenler ve şırıngalar).**

(2) Atık organik çözücüler. **Genellikle temizleme ve yıkama işlemleri sonucu ortaya çıkarlar ve esas olarak organik çözücülerini içerirler. Birincil ürün olarak sunulduğunda daha ileri kullanım için uygun değildirler (çözücülerin geri kazanılması amaçlıdır).**

Esas olarak petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içeren atıklar bu pozisyon haricindedir (27.10 pozisyonu).

(3) Metal temizleme sıvılarının, hidrolik sıvılarının, fren sıvılarının ve antifriz sıvılarının atıkları. **Bunlar birincil ürün olarak sunulduklarında daha ileri kullanım için uygun değildirler. Genellikle ilk ürünlerin geri kazanılmasında kullanılırlar.**

Bununla beraber, bu pozisyon, metallerin ve metal bileşiklerinin geri kazanılmasında kullanılan türden olan metal temizleme sıvılarının artıklarından kalan kül ve kalıntıları (26.20 pozisyonu) ve esas olarak petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içeren fren sıvıları ve hidrolik sıvılarının artıklarını kapsamaz (27.10 pozisyonu).

(4) Kimya sanayii veya buna bağlı sanayilerin atıkları. Bu grup, diğerleri meyanında, şehir atıkları ve atık organik çözücüler haricindeki mürekkep, boyar madde, boyayıcı, boya, parlak boya ve verniğin üretimi, formülasyonu ve kullanımı sonucu oluşan atıkları kapsar. **Bunlar, genellikle, çok çeşitli akışmazlık gösteren, sulu veya sulu olmayan ortamlardaki sıvı veya yarı katı çözeltilerden ayrı olan heterojen karışımlardır. Bunlar belirtildiği şekilde birincil ürün olarak kullanılmaya uygun değildirler.**

Bununla beraber, metallerin veya bunların bileşimlerini yenilemek için kullanılan mürekkep, boyar madde, boyayıcı, boya, parlak boya ve vernik üretimi, formülasyonu ve kullanımı sonucu oluşan atıklardan oluşan cüruf, kül ve kalıntılar (26.20 pozisyonu) ve petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağları içeren atıklar (27.10 pozisyonu) bu pozisyon haricindedir.

Bu pozisyon ayrıca aşağıdakileri kapsamaz:

- (a) **Arsenik veya metallerin yeniden kazanılmasında veya bunların bileşiklerinin imalinde kullanılan türden olan, metal, arsenik veya bunların karışımlarını içeren kül ve atıklar (26.20 pozisyonu),**
- (b) **Şehir atıklarının yakılmasından elde edilen kül ve atıklar (26.21 pozisyonu),**
- (c) **Uçucu yağların terpenlerinin alınması sırasında oluşan terpenik yan ürünler (33.01 pozisyonu),**
- (d) **Odun hamuru imalinden arta kalan lesivler (38.04 pozisyonu).**

38.26

BİODİZEL VE BUNLARIN KARIŞIMLARI (AĞIRLIK İTİBARIYLA %70'DEN AZ PETROL YAĞLARI VEYA BİTÜMENLİ MİNERALLERDEN ELDE EDİLEN YAĞLARI İÇERENLER VEYA İÇERMEYENLER)

Biodizel farklı zincir uzunluklarındaki yağ asitlerinin mono-alkil esterlerinden oluşur, su ile karışmaz, kaynama noktası yüksektir, düşük buhar basıncına sahiptir ve petrolden üretilen dizel yağlardaki yoğunluğa sahiptir. Biodizel, genellikle transesterifikasyon adı verilen [arzu edilen estere ulaşabilmek için katalizör yardımıyla alkolle (genellikle metanol veya etanol) hayvansal yağ asitlerinin reaksiyona girmesi] kimyasal işlemde elde edilir.

Bitkisel yağlardan (kolza, soya fasulyesi, palm, ayçiçeği, pamuk tohumu, hint fıstığı gibi.), hayvansal yağlardan (domuz yağı, don yağı gibi.) veya kullanılmış hayvansal veya bitkisel yağlardan (kızartma yağları, geri dönüşüm yapılmış yemek yağları gibi.) elde edilebilir.

Biodizel ne petrol yağlarını ne de bitümenli minerallerden elde edilen yağları bünyesinde barındırmaz ama damıtılmış petrole veya bitümenli minerallerle (dizel, gazyağı, kalorifer yakıtı gibi) karıştırılabilir veya harmanlanabilir. Biodizel içten yanmalı sıkıştırma ateşlemeli motorlarda yakıt, termal enerji üretiminde veya benzeri amaçlarla kullanılabilir

Bu pozisyon aşağıdakileri içermez :

- (a) Ağırlık itibarıyla % 70 veya daha fazla petrol yağları veya bitümenli minerallerden elde edilen yağları içeren karışımları **(27.10 pozisyonu)**.
- (b) Tamamen oksijeni uzaklaştırılmış (Deoksijene edilmiş) ve sadece alifatik hidrokarbon zincirlerinden oluşan bitkisel yağlardan elde edilen ürünler **(27.10 pozisyonu)**.

38.27

TARİFENİN BAŞKA YERİNDE BELİRTİLMİYEN VEYA YER ALMAYAN METAN, ETAN VEYA PROPANIN HALOJENLENMİŞ TÜREVLERİNİ İÇEREN KARIŞIMLAR

- Kloroflorokarbonlar içerenler (CFCs) (hidrokloroflorokarbonlar (HCFCs), perflorokarbonlar (PFCs) veya hidroflorokarbonlar (HFCs) içersin içermesin); hidrobromoflorokarbonlar (HBFCs) içerenler; karbon teraklorür içerenler; 1,1,1-trikloroetan (metil kloroform) içerenler:

3827.11 -- Kloroflorokarbonlar içerenler (CFCs) (hidrokloroflorokarbonlar (HCFCs), perflorokarbonlar (PFCs) veya hidroflorokarbonlar (HFCs) içersin içermesin)

3827.12 -- Hidrobromoflorokarbonlar (HBFCs) içerenler

3827.13 -- Karbon teraklorür içerenler

3827.14 -- 1,1,1-trikloroetan (metil kloroform) içerenler

3827.20 -- Bromoklorodiflorometan (Halon-1211), bromotriflorometan (Halon-1301) veya dibromotetrafloroetanlar (Halon-2402) içerenler

- Hidrokloroflorokarbonlar içerenler (HCFCs) (perflorokarbonlar (PFCs), veya hidroflorokarbonlar (HFCs) içersin içermesin, ancak, kloroflorokarbonlar, (CFCs) içermeyenler:

3827.31 -- 2903.41 ila 2903.48 alt pozisyonlarındaki maddeleri içerenler

3827.32 -- Diğerleri, 2903.71 ila 2903.75 alt pozisyonlarındaki maddeleri içerenler

3827.39 – Diğerleri

3827.40 -- Bromometan (metil bromür) veya bromoklorometan içerenler

- Triflorometan (HFC-23) veya perflorokarbonlar (PFC'ler) içeren, ancak kloroflorokarbonlar (CFC'ler) veya hidrokloroflorokarbonlar (HCFC'ler) içermeyenler:

3827.51 -- Triflorometan içerenler (HFC-23)

3827.59 – Diğerleri

- Diğer hidroflorokarbonlar (HFC'ler) içeren ancak kloroflorokarbonlar (CFC'ler) veya hidrokloroflorokarbonlar (HCFC'ler) içermeyenler:

3827.61 -- Kütlece %15 veya daha fazla 1,1,1-trifloroetan (HFC-143a) içerenler

3827.62 -- Diğerleri, yukarıdaki alt pozisyona dahil olmayan, kütlece %55 veya daha fazla pentafloroetan (HFC-125) içeren, ancak asiklik hidrokarbonların (HFO'lar) doymamış florlu türevlerini içermeyenler

3827.63 -- Diğerleri, yukarıdaki alt pozisyonlarda yer almayan, kütlece % 40 veya daha fazla pentafloroetan (HFC-125) içeren

3827.64 -- Diğerleri, yukarıdaki alt pozisyonlarda yer almayan, kütlece %30 veya daha fazla 1,1,1,2-tetrafloroetan (HFC-134a) içeren ancak doymamış florlu asiklik hidrokarbon türevlerini (HFO'lar) içermeyenler

3827.65 -- Diğerleri, yukarıdaki alt pozisyonlarda yer almayan, kütlece %20 veya daha fazla diflorometan (HFC-32) ve kütlece %20 veya daha fazla pentafloroetan (HFC-125) içerenler

3827.68 -- Diğerleri, yukarıdaki alt pozisyonlarda yer almayan, 2903.41 ila 2903.48 alt pozisyonlarında yer alan maddeleri içerenler

3827.69 -- Diğerleri

3827.90 – Diğerleri

Bu pozisyon, metan, etan veya propanın halojenli türevlerini içeren karışımları kapsar, bu tür halojenlenmiş türevlerin diğer maddelerle karışımları dahildir.

Halojenli metan, etan ve propan türevlerini içeren karışımların ticareti, Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Montreal Protokolü ile kontrol edilir.

Bir eşya, ismen veya işlevi itibarıyla VI. Bölümde yer alan bir veya daha fazla pozisyon tanımına uyuyorsa ve ayrıca 38.27 pozisyonuna da uyuyorsa; eşya, ismi veya işlevine uygun pozisyonda sınıflandırılır ve 38.27 pozisyonunda sınıflandırılmaz.